

30666

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.
నంబరు. ౨.

జేన్ పట్టణము 1915 సం. డిసంబరు నెల 11 వ తేది శనివారము
రాక్షస నామ సంవత్సర మాస్క శిర శుద్ధ పంచమి ౧.

NO 216
సంచిక ౨౧౬

గాంధర్వ పూట హార్మోనియములు

హిందూస్థాని కరాటక కీర్తన
తగిలట్లుగా ప్రత్యేకము కాయ
రు చేయబడినవి.

1 నెం. పూట రూ. 30-0-0

8 సం॥ గారంటీ 2 నెం. పూట రూ. 20-0-0 2 సం॥ గారంటీ
వై హార్మోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రో
జులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మావద్ద 17-బి మొ
దలు అనేకయితర హార్మోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు
తన తన స్వయంభూత హార్మోనియంవాయింప నేర్చుకొనుటకు
రిగిన గ్రంథములం దిప్పుడు శ్రీమాక్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల
వారి నాటకసాటం సహాగలవు విశేషముగా ఖర్చుచున్న
విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. వెల 2 రూపాయల మా
త్రమే. రోజు, సింగరు, రాత్రి, సన్, హంబరు, బ్రయంపు
వైకల్పు కావలసికాదు మాత్ర ప్రాయము.

మద్రాసు స్టోర్సు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 నుగు జనముయొక్క మోటారుబండి ప్రతిరోజున
ఉదయము ౫-7-30 కు కాకినాడలో పూర్వ మునిసిపల్
కచ్చేరికి నెరుటకున్న మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీ
సులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫-9-40 కు చేరును.
తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫-10 కు బయలుదేరి ౫-12-30 కు కాకి
నాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫-1-30 కు కాకినాడలో
బయలుదేరి ౫-2-50 కు చాళిశ్రామ చేరి, తిరిగి ౫-3-20 కు
ఆక్కడ బయలుదేరి ౫-5-0 కు కాకినాడ చేరును. పలుగురు
యొక్క మోటారు మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము వలయువారికి
మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. రేట్లుతప్పింపవారికి పంపబడును.

రంగూను చేరుకలప ఆనగా పలకలు రవునకట్టు
కట్టులు వగయగా పూర్వముకంటె భగలు తగించి నికరి
యించుచున్నాము.

Telegraphic Address:—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
చక్కివి గొలుసుతో వెల 3.0.0 పోస్టేజి 0-4-0.

ఇది మా కొంత సిద్ధపరచ
బడినది. కావున నెరుకర్ల నంద
రు. వెల స్వల్పమైనను ఫలమధి
కమని యనభవమున తెలియును.
దృఢమైన సామానులచే జేయ
బడి డబ్బు పూర్వము గ్లాసుదూ
ము కలిగియుండుటచే చాలాకా
లము నిజానక తృప్తికరము. పని
చేయును. గడియారము వెట్టిపై
'ఇండియన్ మెయిల్' అను పే
రుండును. వెట్టిలోపల గ్యారంటీ

పత్ర మికించి యుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము లేనిది వెల 2-8-0
చిరునామా:—సుప్రీయరువాచ్ కంపెనీ.
పోస్టుబాక్సు నెం 167 మదరాసు.

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతశ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం. గీతఫలకములు.

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పాడబడినవి.

చొక్కెటి రు. 3

12-12401 తృప్తాతోయే	రాగమాలిక
2-12402 హే లోకా శృణుతి	"
12-12398 యువ్య-తే-యస్య-నగర	"
12-12399 నాస్థాధర్మేణ	"
12-12400 కరచరణ	కాంభోజి
12-12403 హే-గోపాలక-హేకృపా	రాగమాలిక

12-12406 నమామి-నారాయణ	రాగమాలిక
12-12407 శ్రీరసాగర-తరమ్	"
12-12404 ఆమ్నా-యాభ్యాసన	
12-12405 మదన-పరిహర స్థితిమ్	

మాయొక్క దరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు.

స్పెన్సరు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్, మదరాసు.

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & Co. Ltd., Madras.

THE HOTEL CLARENCE.

(Phon 341)

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early; Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality

VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds Fruits, Plants Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

కాటోల్ పాదర.

పల్లెలు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు వాస్తవ క్రిమిల బుట్టించు ఘోరమును నివారించును. టీక 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును

240 కణ్ణులుగల పెట్టె 1-కి అ 12

మీ ఆరోగ్యములకు చీమలును కడకటిండ్లయందు పల్లెలను కోవలను, పుష్కలపేటికలను చిమటలనుండి కాపాడును

సోలువల జెల్లు—టి. హార్ అండుకో,

16 ప్రెనాబజాను రోడ్డు, మదరాసు

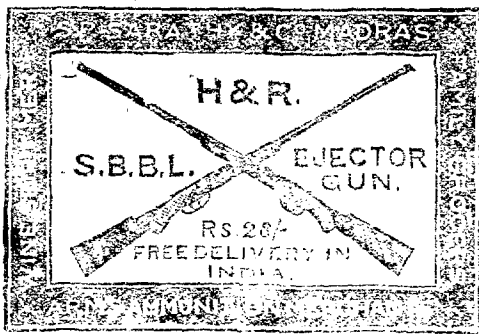
యువతీ విద్యానిలయము-బాపట్ల

జాతక సకంధర పరీక్ష పాఠ్యము అయి ప్రైయింగు అయినట్టి యువపాఠ్యముని యొక్క-ర్తును మెట్రిక్యులేషన్ ప్రైయింగుపాఠ్యము అయిన మెట్రిక్యులేషన్ ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయులు కావలసియున్నారు. అట్టివారైనను యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంకలనములేసినవారికి ఈ సంకలనము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడుచున్నాము. తా మెంత శ్రేయమును గోరువది దరఖాస్తులో తెలియజరుచును.

బాపట్ల

చో. సీతమ్మ.

స్వీడన్ లో తయారు చేయబడిన యాదిగువ కనుపరచబడియున్న జోడుతుపాకుల మార్కుగల నిష్పవెట్టెలను తెప్పించుకొనుడు. బజారులో దొరుకగల వాటిలో మంచిది. ప్రతి పదిపెట్టెలను రెండుపెట్టెలయందు రెండు 5 రూపాయల నోట్లు పెట్టబడియున్నవి.

ఈపాకీ మందునుంట్లు కగయిరా సామానుల ధరలకు వలపు పట్టి కొరవ వ్రాయును.

ఎన్. పి సారథి అందు కంపెనీ,

81, ప్రెనాబజాను రోడ్డు మదరాసు.

నల్లసంవత్సరాది సంచిక

పెక్కి-లైడు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు నెలనుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో నెలువడచున్నది గాన ప్రకటనలు బంప నే చిన వారు వెంటనే వ్రాసికొని పంపయ్యెను.

(వకటన కాభ్యర్థకులు)

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

అమృతాంజనము టిపో, 7, తింజుకెట్టివీధి మదరాసు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల ప్రతాపనర్పితములు చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వాటిచిత్రపటములు గూడ గలవు ఇట్టి గృహ విహారము కాంక్షమున మిత్రమిత్రులకి లేదు.

తెల రేపదు టైం 0-12-0 కాలికో టైం 1-0-0

శ్రీ శ్రీవైదేవరాయని చిత్రపట ముచిత్తును.

వలయువారు:— శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తింజుకెట్టివీధి, మదరాసు.

మెకానిక్ ఇంజనీయరు కావలెను

కళాశాలయందు మెకానిక్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, నర్సు-పాథ్ కనులను జూచుటకును ఒక మెకానిక్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రికొసి పాలకు ధరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

సి మె టు.

గిలింగుహము 'చేతి' మార్కు పోర్టండు

సి మె టు

సరకు విరామము లేకుండ వచ్చు చుండును.

క్రొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్యబడును.

వెలులును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టువాకు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LTD, MADRAS.

మాగాణిభూములకు నీరుపారించు

టాన్ గైరోను మించిన నీరుతోడుయంత్రము

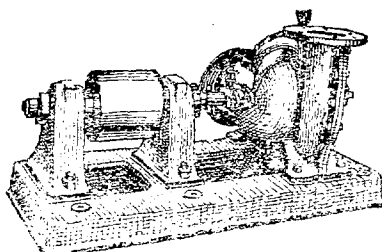
(పంపు) లేదు.

పేరొందిన మధ్యస్థలాపకర్షిత జలాహరణయంత్రము.

ప్రైవేట్ "A" పై 36 అడుగులవరకు.

గృహపాఠశాలమునకును,

తోటలయందు నీరుపారించుకొనుటకు

చిన్న చిన్న చేయంత్రములును కావల

సినచో క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయుడు.

ఓక్స్ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్,

ఇంజనీయర్లు, 9 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చిత్రవార్తలు.

భార్యభర్తలు.

ఒకయిల్లాలు తన భర్త ఏదైన నోకపని చేయమంటే గాని చూచి సహించజాలదు. ఒక నాదాతడు నలుగురు గూరుచుండెను.

భా. ఏమట్లాగక గూరుచున్నాడు. కష్టపడి పని చేయకున్న శరీరమునకు కష్టముచచ్చును. గదితలుపు నాగవాసము కరుణించును. దానిని దిగింపుడు.

భ. అయ్యో నాకు కలుగువాతముచచ్చినది. చేతికి కట్టుకోకూడదు.

భా. అలాగా అటులైన వంటపొయియెద్ద బూడిద కాసి నాల్గి తొట్టెలో పోయింది. అటునిటు తిరిగిన చెడుటపట్టి కలుగు వదలను.

గృహ యాజమాన్యము.

బ్రహ్మచారి-గృహయాజమాన్యమున్నది చొప్పుడిగా నుండుటకు వీలులేదు. ఎవరిమీదనో మొకరిమీద నుండకలెను.

గృహస్థుడు:-జమే ఆ యధికార మటులనే చేతులు మారుచుండును.

బ్ర:-ఎటుల,

గృ:-భార్య కాపురమునకు వచ్చిన క్రొత్తకోజులలో యాజమాన్యము భర్తచేతనే యున్నట్లుండి నన్ను నన్నుగా భార్య వశమగును. మరల నది భర్తకు లభింపదు.

బ్ర:-భార్య యాధీనముననే యుండునా

గృ:-అ. సంతానము కలుగు వరకును. పిమ్మట చిరుతల యధికారమే శ్రేష్ఠతముగా చెల్లును.

చెలికత్తెలు.

మొ. ఏమేని భర్తపూర్వచార పరాయణుడైనా సంస్కర్తయో?

రెం. పూర్వచారపరాయణులలో పూర్వచారపరాయణుడు. సంస్కర్తలలో సంస్కర్త.

మొ. మనలోమనమాట నీకు తెలియని యిందడు గదా. ఇంటియెద్ద నెటుల ప్రవర్తించును.

రెం. ఆధాన్నముగా ప్రవర్తించును. సమస్య మే ప్రధానముగ వర్తించు నిప్పటి కారు వాండ్రోకు నియమము తెక్కడ. ఎటువీలైననట్లు.

నూతన దంపతులు

వెండిమైనకొత్తరికమున నొకనాటిగాత్ర సంస్కర్త యైనభర్త బరందమ్మకు కొంచెమెక్కువగనెంచి సొక్కుచు సోజుచు, కాదు కాదు. తూచుచు జోగుచు నింటికి వచ్చెను. చెడవమీస తమ్మలపుగార వెలపులగుడ కట్టుకొననను లోనుండివచ్చు కమ్మతాచి గుప్పన గృహమంతయు నాన రించెను.

భార్య:-ఏమిది మొదట మిమ్ము చూచినపుడు నాకు మీకడ లోపమేమియును కనబడలేదు గాని నేను మీకి దుర్వ్యసన మొకగొప్పలోపముగా కనబడుచున్నది.

అత్త:- (భార్య బట్టి) పోగొనలదానా. అయ్యో ఒక్కలోపమనెడలేమే. సారాయిత్రాగమరిగినవాని సంసారమున కన్నియు లోపములే. అనురాగము. అయశ్వర్యము. ఆరోగ్యము. ఆదరణము. గౌరవము. అన్నియు లోపములే.

పాపులు - ప్రార్థనము.

ఒకలుబ్ధు డొకనాడొకకోడినిచంపి తెచ్చి భార్యకిచ్చెను. ఆమెనండివెట్టగా భుజించుచుండెను.

భ:-చూచితివా భగవదశగ్రహమున నేడు మనకి కోడి లభించినది. ప్రార్థనచుం వెంటమనా త్రైవేద గలదు.

భా:-ఏమి జరిగినది.

భ:-ఏమున్నది. మనపొరుగువారి కోడివెట్ట మనపెరటి లోనికి వచ్చుగాకయని నేను దైవమును ప్రార్థించితిని.

భా:-అట్లువచ్చినదా.

భ:-అప్రార్థనను నిశ్చలముగ చేయకపోయిన రాలేదు. పొరుగువారి పెరటిలోనికిపోవుటకు నాకుసంకు దొరుకుగాక యని మరలప్రార్థించితిని. కనుక తెరచి చూచునదికి పొరుగు వారి పెరటిలో నొక్కడలేదు. కోడివెట్ట గోడప్రక్కనే గూడుచుండు కనబడినది.

భార్య:- (తనలో) పాపకార్యములు చేయవారుగూడ తనప్రార్థనమునకు భగవంతు డనుగ్రహించి తమకుసహకారి యయ్యెనని తలచుట వింతలలో వింత.

వంతచేపలు.

మూడుదేశముల వారు ముగ్గురుచేరి మాచుటలాడుటలో చిట్టచివరకు చేపల విషయమువచ్చినది.

ఒ. ఒకచేపకడుపులో బంగారపు టుంగరముదొరికినది.

రెం. అదేమి గొప్ప. ఒక తిమింగిలము కడుపులో నొక కుర్రయినను బల్లమును కనబడినది.

మూ. అయితే కావచ్చు. నేను స్వయముగా చూశాను ఏమంటే. మొసలికడుపులో నుండి ముసలిదాని మూలగుతూ యివరికి వచ్చినది.

చిత్రమైనకేసు.

ఒకనాటిగాత్ర యొక రక్షకభటును గన్పి దిగుచుం డగా నొకడొక సీమకుక్కను గొనివచ్చుచుండెను.

రెం. ఏమయ్యా కుక్క చాలబాగున్నదే.

పా. అవునండి.

రెం. ఇంకను నీయెద్ద కుక్క లేమైననున్నవా.

పా. రెండున్నది.

రెం. నీవు చూడండికిని లై సెన్సు చెల్లించుచున్నవా.

పా. లేదు దీనికిమాత్రమే [వచ్చెను.

మరునాడు పోలీసువారతనివై కేసుచేసిరి. అతడు కోర్టుకు న్యాయ:- ఏమి నీయెద్ద మూడుకుక్క అందగ నీవొక దానికిమాత్రమే లై సెన్సు చెయించితివట.

పా. చిత్రము ఇదిగోనండి తక్కిన రెండుకుక్కలూ.

అని అతడు తన జేబులలోనుండి రెండుగాజు కుక్కలను బైటికి తీసెను. కాని నేను తెల్లబోయెను. అందరును పొట్టులు పగులునట్లు నవ్విరి. అతనికి ఖచ్చిల్లు ముజరాయియ్యబడెను. డంబాచారి

ఒక డంబాచారి యొక నాడొక బట్టల దుకాణము లోనికివచ్చి మెడపట్టిలు అని బిగ్గరగా నవ్చెను. మెడపట్టిల నమ్ము నద్యోగి ఎదుట నిలచిన నీచేగదాతని వంకనైం చూడలేదు. ఆయనద్యోగి కాంతముతో కొన్ని రకములను చూపెను.

ఉ:-అయ్యా ఇది చాలవాణ్యమైనది. ఒక్కొక్కటి అర్థరూపాయికి తక్కువలేదు.

చే:-ఏమీనీ అర్థరూపాయ వెలగలవానిని కొను వానినలెనే కనబడితివా?

ఉ:-అయ్యా పాకలా వెలగలది చూయెద్దలేవు.

గర్వగ్రంథి.

ఒకనాడొకధనిదరాజు కొన్ని సరకులను కొనుట కొకకెద్దకుకాణములోనికి వచ్చి తానులకు తానులను తిరుగ జేయించి చివరకు రెండవాయి వెలగల రవికలగడ్డను కొని మాయింటికి పంపుడు. అని యొకకాగితమువై చిరుగామా వ్రాసి యిచ్చెను. ఆనాడు మధ్యాహ్నము మొక రెండవ పాకేజీలబండి మీద ముగ్గురుమనుష్యు లా రవికలగడ్డ నొకకాగితమున చుట్టి కట్టుకొని ఆమెగుమ్మమునొద్దకువచ్చి బండినాటి లోనికి మోసి కొనిపోయి చీకేలమీద పడచేసిపోయిరి. ఇరుగుపొరుగులవారి కిది ఎంతయు వింతగానుండెను ఆమె లోపలినుండి దానిసంత యును చూచి కోపముతో మొగము కండగడ్డలె ఎట్టవార గా వచ్చి దానిని కాల్తో వీధిలోనికి తన్నెను ఎడటియింటి మేడమీదనున్న విద్యార్థులు చచ్చుట్లు చరచిరి. మద్దరాచ్రు మునిముసినవ్వులు నవ్వుకొనిరి.

మనోన్యాధి.

ఒక గ్రామమున పశువులకు దొంగుత్తిగలి ఒక క్షణ సాయదాని నుండలో ఆరు పశువులు చనిపోయినవి. ఆ దొంగు నీకుగూడ తగిలినదని ఎడో అతనిని వెగపించి అత డని నిజమని నమ్మి వైద్యునియింటికి పోయి యడుగగా నతడు వచ్చి అసంభవమని చెప్పెను గాని క్షణసాయదాడును నమ్మక మరియొక గొప్ప వైద్యునియింటికి పోగా నతడంతయును విని నిజమే నీకోగము ఊదిచ్చెనని ఏమోవాని కనకలొబ్బెట్టి నీజులేనీ దగ్గరకున్న కట్టణమున నొక మందుల దుకాణమునకు పొమ్మనెను ఆ క్షణసాయదాడు వెంటనే మందులదుకాణ మునకుపోయి యాత్రము నీయగా దుకాణదారుడు దానిని విప్పి చూచెను "నీనికి దొంగునచ్చినది నీనిని పెరటిలోనికి తీసికొనిపోయి కుపాకితో కాల్చిచంపుము దొంగునచ్చిన కు పులకు న్యాయకాస్త్రముం దిట్టి చికిత్సయే విధింపబడినది " అని దానియందున్నది దానినిని యా క్షణసాయదాడు నెట్టిమొగముచేసి కలికి బుద్ధిచెప్పెను.

ఫోటోగ్రాఫరు

ఒకఫోటోగ్రాఫరు హాస్యపిమ్మడు అతిదొకయవతికి ఫోటోగ్రాఫుతీసెను. అంతలో నొక స్త్రీ హితుడు వచ్చెను.

స్త్రీ-ఏమి విశేషములు?

ఫా-నేనివుడు మణవాళయ్యగారి కుమార్తెకు ఫోటో గాఫు తీసితిని.

స్త్రీ-ఆమెచాల సౌందర్యకలి యట నే నెన్నడు చూడలేదు.

ఫా-ఆ-చాల సౌందర్యకలి విశాలమైన నుడ కనుట వెద్దవి సోగముక్కు చిన్నగడ్డము మూతిమాత్రం ఏమగుమాతి

స్త్రీ-అయ్యో అంత అందవికారమా!

ఫా-కాదయ్యా ఏమగుదంతయు చక్కగా చెక్కి కట్టిన పండ్లవరుస లామెనోటిలోనున్నది.

స్త్రీ-చేతపండ్లా?

ఫా- బోనినోటికి చేతపండ్లు గాక మరేమున్నది.

సారాదొంగ.

ఒక వర్తకుని యెద్ద నొకడు పనివాడుగా నండె; వర్తకుడు సారాను పీచాలో వెట్టి యెంచగా నది రోజు రోజును తరిగి పోవుట ప్రమాది తన నాకరే త్రాగుచున్నాడని నిశ్చయించి యొకనాడు వర్తకుడు మిగిలినసారాను బుడ్డలో పోసి విషము అని వ్రాసిన చీట్లకు వాటి కంటించి అలమూల లో నుంచెను. ఒకనాడు వర్తకు డెచటికో పోయి వచ్చు నా! నాక రోజునీసాను చేత పట్టుకొని తటపటాయించు చుండెను యజ. నీవేమి చేయచున్నావు? అది విషము నాక. చిత్రము విషము గనుకనే తీసితిని. యజ. ఎందుక? నాక. మీకు నామీద నమయానము కలిగినదను నభిమా నమున పొగత్యాగము చేసికొనుటకు.

మదరాసు అందు సదరక్ష మహారాటా రైల్వేకంపెని, (లిమిటెను.)

(ఇంకార్పొరేటెడ్ ఇం ఇంగ్లాండు)

మదరాసు క్రిష్టమసు పార్కువేడుకలు. 1915.

1915 సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో మదరాసునందు జరుగగల క్రిష్టమసు పార్కువేడుకల సందర్భమున, సిక్రింద వివరింపబడిన స్టేషనులనుండి మదరాసునకు మూడవతరగతి రిటరన్ (తిరిగి యింటికి బోవుటకు సయితము యిచ్చు) టిక్కెట్లు మొయిలు, ఎక్సుప్రెసు, బుడ్లయందు 1 1/2 ఛార్జీకిని యితరబుడ్లయందు 1 1/2 ఛార్జీకిని, యివ్వబడును. గూడూరునుండి, విశాఖపట్నమువరకు నుండు

స్టేషనులలో (రెండు స్టేషనులయందు సహా) రేణిగుంటనుండి రాయచూరువరకు " కాల్వాడినుండి బెంగుళూరు సిటీవరకు " హోన్ పేటనుండి మచిలీ పట్టణమువరకు " హిందూపురము నుండి గుంతకల్లువరకు " ధర్మవరమునుండి పాకాలవరకు " బొమ్మసముద్రమునుండి కొండగుంటవరకు "

వైజెచ్చబడిన ప్రకారము రైలుఛార్జీలుగాక పార్కువేడుకలకు పోవుటకు యనుముక్రింద నాలు గణాలు కలిపి వసూలు చేయబడును. ఇయ్యబడు టిక్కెట్లు ఈక్రిందిరీతిని మూడు భాగములను గలిగి యుండును.

మొదటిభాగము బయటి ప్రయాణమునకు, రెండవభాగము 1915 సం॥ డిసెంబరు 27 వ తేది లగాయతు 1916 సం॥ జనవరి 1 వ తేది వరకు (రెండురోజులుసహా) జరుగు వేడుకలలోనే యొక రోజుననున పోవుటకును.

మూడవ భాగము తిరిగియింటికి బోవునప్పు డుపయోగించు కొనుటకును

విడ్డలకు రైలుఛార్జీయంతయు పెద్దలకుగాను నిర్ణయింపబడిన సహాయపురేలులో సగమును పార్కువేడుకలకు రానిచ్చుటకు రు. 0-4-0లు ను కలిపి వసూలుపరచబడును.

ఈటిక్కెట్లు 1915 సం. డిసెంబరు నెల 25 వ తేది మొదలుకొని 1916 సం. జనవరి 1 వ తేది వరకు (రెండుదినములు సహా)అమ్మబడును. 1916 సం. జనవరి 5 వ తేది అర్ధరాత్రివరకు తిరుగు ప్రయాణమునకు అక్కరకు వచ్చును.

పిర్యాదీ వాఙ్మాలము

10-7-1900 లేదే మరణభావమునైన రాజా వెంకట
రావు, రాజామలరాజు నరసింహారావు ఎస్. డా
క్టర్ సాక్షిసంతకము జున్నది.

మద్రాసు పంపిన లెక్కలను నాక్షిణిమాసగా నాక్షి
 గు రించెను.

ఈ లెక్కలమీద ముద్దాయియొక్కయు, (బ్రష్టు అఫీసు హౌస్ గుమస్తా కే. ప్రసాదరావుగారియొక్కయు సంకేతములన్నవి. ముందు హౌస్ గుమస్తా దస్కరు ఉన్నది. తర్వాత ముద్దాయి దస్కరు ఉన్నది. హౌస్ గుమస్తా 25-8-14. తేదీని దస్కరుచేసినాడు. ముద్దాయి 9-2-15 తేదీని దస్కరు చేసినాడు. ఈ లెక్కలలో తప్పులున్నవి. 22-7-1906న తేదీ మొదట 80-6-1907 వరకు ముద్దాయిపంపిన లెక్కలో తప్పు ఉన్నది. ఈ లెక్కలో, మూలజీతములవలన వసూలు అయినది రు 350.4-2 లు అని వ్రాసినాడు. కాని ఇదితప్పు, ఆకలములో వసూలుఅయిన సొమ్ము రు 2100 లు వై చిల్లర అయియున్నది. ఇంకా చాలతప్పులున్నవి. ప్రస్తుతజమీందారుగారు 29-4-1914 తేదీని మేజర్ల నామ. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్వారికాలములో బీదలసత్రమునకై సెలకు రు 50 లు ముద్దాయి కిచ్చుచుండెడివారు. జమీందారుగారు మేజర్ల సొమ్ములకు ఈసొమ్మునిచ్చుట అపేక్షనీయము. ఈ బ్రష్టులొకటవ వసూలులోని వాసములను సూర్య విచారణచేయుటకై జమీందారుగారు నన్ను ఆజ్ఞాపించినాడు. (బ్రష్టుతాలాకు సొమ్మును ముద్దాయి తన స్వంతిలాభమునకై వినియోగించుకొన్నట్లుల సేను చేసిన విచారణలో నిజావు అయ్యెను. అందులో ముఖ్యముగా డెబ్బదివేల రూపాయలను ఒక పాతికంటే పెక్కుగాగ తన స్వలాభమునకై ముద్దాయి వినియోగించుకొన్నట్లు రుజువైనది. కావలి కంకరరావుగారికి రెడ్డిగూడెం విక్రయభవముకింద ముద్దాయి ఖర్చు పెట్టుకొన్నట్లుల నిజావు అయినది. ప్రామి సురనోటు వ్రాయించుకొని తన మేనల్లుడైన మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు ఇచ్చిటునవి తెలిపినది. సేను మల్లిఖార్జునరావుగారిని ఎరుగుదును. ఆయనకు 23, 24 ఏండ్లు ఉండవచ్చును. ఆయన చిన్న తనమునుండి సేను ఎరుగుదును. ఆయన తండ్రి ముక్తేశ్వరరావుగారి పెరుగుదును. ఆయనతల్లిని ఎరుగుదును. తల్లి చనిపోయినప్పుడు మల్లిఖార్జున రావు గారికి కొన్ని కోసుల వయస్సు మాత్రం మేగలదు. తండ్రి చనిపోయి పన్ను రు 6 ఏండ్ల వయసునచ్చెను. ఆయన తండ్రికి విశేషము అస్తిలేదు. ఒకగుమస్తా నాకరియంపండుచు మల్లిఖార్జునరావుగారిని ముద్దాయి పెంచెను. ముద్దాయి ఇంటి యందే నివసించుచున్నాడు. ఏడెనిమిదిఏండ్లు నూజవీడు సూరకాలలో చదివినాడు. సేను ఆయనకు ప్రైవేటు టీచరుగను, క్లాసు టీచరుగను చదువుచెప్పితిని. ముద్దాయి యింటిలోనే ఆయనకు చదువుచెప్పినాను. ఆయనకు అస్తిలేదు. ఆయనకు ఉపనయనము, వివాహము జరుగుట సేను ఎరుగుదును, ఉపనయనము ముద్దాయి ఇంటినుంచు జరిగినది. ౧౯౦౭, ౧౯౦౮ సంవత్సరములో సూరకాల వదలివచ్చాడు. రెజిస్ట్రార్లో పిమ్మట కొన్నాళ్ళు చదివినాడు. ఈయన బడిజీతములను ముద్దాయి చెల్లించెను. వివాహము ఖర్చులను ముద్దాయి భరించినాడు. సూరకాల వదలివచ్చితినుండి ముద్దాయియొక్క కొంతవల్లో పన్నులు తెలియబడున్నవి. ౧౯౧౪ న సంవత్సరములో ముద్దాయి కొన్ని భూములను మల్లిఖార్జునరావుకు కవులుకు ఇచ్చినాడు ముద్దాయికి మల్లిఖార్జునరావు 15-6-14 తేదీని వ్రాసిన ఖత్తుమీద మల్లిఖార్జునరావుదస్కరున్నది. ఈ ఖత్తు ప్రయ్యోగం కమితము భూముల తాలూకా 189 యకరములకు వ్రాయబడినది. 11 సం॥ రములకు వ్రాయబడెను. ఈ ఖత్తు తాలూకా మాన్యును ముద్దాయికి తిరిగి లెక్కరూపాయలకు 17-6-14 తేదీని తనభాషెట్టినాడు. ఈసొమ్మును 10 సంవత్సరములపిమ్మట ముద్దాయికి చెల్లించేవరకు వ్రాయబడినది. 10-2-1915 తేదీని డెబ్బదివేలకు మల్లిఖార్జునరావుగారు ట్రస్టీ తాలూకా సొమ్మును అప్పుపుచ్చుకొన్నట్లు ముద్దాయిపేర ప్రామి సురనోటు వ్రాసి ఇచ్చినాడు. 11-2-15 తేదీని వెయ్యిరూపాయలు తనకు ముద్దాయి ఇచ్చిట్లుగా మల్లిఖార్జునరావుగారు వ్రాసినరసీదును సేను చూచినాను. దానిలో ఇదివరకు 69 కేసులుట్టిట్లుగా వ్రాయబడి యున్నది. ఈరసీదు రెజిస్ట్రార్ సబు రిజిస్ట్రార్ అఫీసులో రిజిస్టరు చేయబడినది. ఈసొమ్మును తనలాభమునకును, కుటుంబలాభమునకును పోలములు సంపాదించుటకును అప్పు పుచ్చుకొన్నట్లుగా వ్రాయబడియున్నది. 13-2-15 తేదీని మల్లిఖార్జునరావుగారికి 98 యకరముల భూముని ముద్దాయి కవులుకు ఇచ్చిట్లుగా వ్రాయబడిన దస్తావేజును సేను చూచినాను. 15-2-15 తేదీని మల్లిఖార్జునరావుగారు వ్రాసిన ఖత్తునకూడ సేను చూచినాను. అది ప్రయ్యోగం సబు రిజిస్ట్రార్ అఫీసులో రిజిస్టరీ చేయబడినది. 21-2-15 తేదీని 94 కేసు ముద్దాయివద్ద అప్పు పుచ్చుకొని అందుకింద ప్రయ్యోగం కమితముభూములు 98 యకరముల ఖత్తు మాన్యును తండ్రిగారికి మల్లిఖార్జునరావుగారు వ్రాసిన దస్తావేజును సేను చూచినాను. అది కృష్ణా జిల్లా రిజిస్ట్రార్ గారి అఫీసులో బందరులో రిజిస్టరు చేయబడి

శ్రీ ఎడ్వర్డు రాజస్థానక
వైద్యకళాశాల, వైద్యశాల.

ఇవి స్వశాలను కళాశాలను తెరచుట.

లాహోరి శేషమధ్యాహ్నము (౧౦-౧౨-౧౫)

శ్రీహర్షిః జీతమమృతా కీమందీయతః తైరచిః- వీరినిగూర్చి
సర్వదోషాల్ల బోధనమృతా రితుల నుడిచి, ౧౮౬౦వ సంవ
త్సరమున పంజాబులో మొగలు వైద్యపాఠశాల ఏర్పఱుపఱచినది.
అది కరు విద్యార్థులను రకుపాఠ్యాదులు నుండి ఒక విన్న
పురాతనఃశ్రవణున నాపాఠశాల ఏర్పఱుపడినది ఇప్పుడు 33 గ్గు
రుపాఠ్యాదులును 450 మంది విద్యార్థులును కలరు. అగ్రజు
ఎడ్వర్డు చక్రికర్తగాకి స్మరణిహ్నును నేర్పఱుపఱచిరి.
సర్ లూయసుడేనుగా రెండవ చాల శ్రీధ్వసించి, 82
లక్షల రూపాయలు పోగుపడినది. ఇంగ్లండు బోధితమువారు
వీనిలో 10 లక్షల నిచ్చిరి. పంజాబువారితమువారు స్థలము
నిచ్చి 4½ లక్షలు విద్యాజన్యులును భరించిరి- మొత్తము 40
లక్షలు వ్యయమైనది. శ్రీఎడ్వర్డు చక్రికర్తగా విగ్రహములు
రెండు చేయించుపడినది వాలో నొంటి వైద్యశాలలోను నొ
కటి కళాశాలలోను నెలవొప్పును. అట్టి షక్తిభువు న్నా
రకవిహ్నులును దీ. జనకలక్ష్యులును అనదగు మారు సాగించి
భయచేయిండు మరెంతయును- మారు శ్రీకా ర్తో కాంధిస్థాప
నారము యూగోపురం ద్దు దేశములనును నెల్లియుంటిరి.

ఈ నెల 10 వ తేదీన శ్రీ రాజశ్రవణాధికారులు లెట్టె నెంబు
గన్నరు గారును మోటారు బండిను వచ్చిరి. సరవోనాల్లు
జాస్తిను గారు శ్రీ వాకి మధ్య భవనమునకు గొవిగొయిరి.
కార్యవర్తాహాసంఘ కార్యదర్శకుడు రాయసాహెబు తి
మరణాదుగా రాభవనమును చక్కగా నుంజరించి ముందీరి.
చాలమంది ప్రమాఖులు సామంతరాజులు ముగ్గురు బారు వైరి
కోద్యోగి చితిములగు నుడువులను ధరించి సభాస్థితికి వచ్చిరి.
మేడమిద వసారాలలో స్త్రీలు చాలమంది యుసేనలైరి.

సర్వ దోషాల్లు భాస్వతుగారి యుక్తివ్యాసము ముగిసిన పిమ్మటః శ్రీరాజప్రతినిధి గారిలుల నుడివరి. "ఏమహానీ ముని వామముచరిత్ర" నునందాచంద్రవార్కముగ న్మరింపబడి నోవ వ్యాస పవిత్రీవామమును పుచ్చును భాగ్యముగల మారందరును మౌనము పితరుల సర్పించుచుగోరొ అట్టి సాధ్యభూతునికి స్వామి రక్ష చిహ్నములుగ కట్టించబడిన యీమందిములను తెనను భాగ్యము గలిగిండులను . వాకధి కానందము గలిగి యున్నను పుష్పంచము నందలి ఖండములన్నిటిలోను సాగరకతా పురో వృద్ధి కంఠరాయముగ సాచుచున్న నీమహాకలును దలంచు కొనిన సంతాపము నొందగవారుండరు. శ్రీనివాసార్జున చక్రవర్తి గారు అఖిల దేశముల గౌరవము నకును నెమ్మదికిని భంగము కలుగకుండుటకు తాము పరిహరించి సంతకాలమునుగూడ చాల శ్రద్ధ వహించిరి. ఆసార్జు భూముడు చేసిన విప్రుప్రయత్నము సహకారతేగాని పరులు పూర్తిగానుర్తింపజాలరు. కాని ఆమహారాజులు శ్రద్ధ వహించ జన్నుచో అట్ల సామ్రాజ్యమందలి నివిధదేశములవారికిని, తక్కిన మిల్లదేశములవారికిని నేడింత ఘనమును నెమ్మదిగా కలుగుట పొనుగొని. ప్రజాక్షేమముకన్న శ్రీవారికి ప్రీతికల మగువిషయ మింకొకటిలేదు. కాన పరీజలకు బాధానివారకమును సామ్యసంధానుకమునను నైద్యకళాశాలను నైద్య శాలను నెలకొల్పిటకన్న యుత్తమమును స్మార్తకళిమ్మును సార్వభౌమని కర్తవ్యమునది వేరొకటిలేదు.

ఈ ప్రపంచముల నెఱవేరినను నీ ప్రపంచములను
 నును విత్తమును నునుకొనినను నును సర్వ లూయ
 నునుగారి నునుకొని ప్రపంచములను గాఢము ధరించు
 సామగ్రి ప్రపంచములనుగారి నునుకొని తత్త్వములను ధరించు
 యనుచును. తనకు తనచాలతనకు గాఢము చాలముల
 దానినంతను ఈ కార్యమునకే వినియోగించిరి. అట్టివారందఱును
 ప్రపంచములను యెఱవేరి సర్వ ఆధిపత్యము, సర్వ అంశ
 కర్తృత్వము, సర్వదోషాల్లు బాధప్రదులమంటివలెను బయలు
 పడుచును మోహములు మోహములను ఆధిపత్యముగా
 నును ప్రత్యేక ప్రపంచములను పాఠములు. ఇంకను చాలముల జనగణము
 యున్నది యుద్ధ కారణమున తక్కినవని పూర్తి
 యగుటకు కొంతయులనుగూడ కావచ్చును. యుద్ధ మారం
 భమొనరించుట మేయొనైద్యకాలము గానుములనుగారిను నైని
 తులను 50 మందికి చికిత్స చేయుట తేర్పాటులు చేయుచును.
 అట్లైద్యకాలమున నీవైద్యకాలము చేర్చబడునుగాన నీవైద్య

శాల యుద్ధమునకు గూడ కొంతవఱకును చేయకలిగినదయ్యెను. ఈ యుద్ధము త్వరలోనే ముగియగలదు. ముగియగనేమనగా ఆ సేకపిషనులకుల యుద్ధవిజ్ఞానముతో ముందుకు రాగలుగుదుము. వైశ్యహానుద్య విషయములందు చాల విజ్ఞానము మోయుటకు. అట్టి విజ్ఞానమును హింసూ వేళమున విస్తరింప జేయుటయే యుత్తము ముగిసేవ. లాహోరు వైశ్య కళాశాలలో వెయ్యి సంవత్సరములు పని చేసేదారి వెంటనే యభ్యుద్ధికి తీసికొని రాగలిగిన వారు వెయ్యి మంది గుమ్మ దాగ్గి విశేషము బాధ్యులగు పదవ్రులను బడసి యున్నారు. కిల్తులు సదర్లంకు నారా కళాశాలలో 20 సంవత్సరములనుండి పనిచేసి యున్నారు. ఆయన నేను ముగ్గీ కళాశాలను గూర్చి హిందూ వేళములుగా పనిచేయుచున్నాను. ఈ కళాశాలలో విద్యార్థులు కార్యోన్మ వారు చేసేవి డేశ నేనయే సహోత్తముకు నేన వారు ప్రజలపాధలకు తీర్పులు కుపచంమనున్నాను. అట్టివిద్యార్థులు తానుభ్యసించిన యుత్త విజ్ఞానము సమపయోగమునకు తెచ్చుటకు తిని మనోహర్యమును భగవంతుడు నాదికొనుట గాత

పంజాబు లకు వెద్యకళాశాల.

ఈ కళాశాలను ప్రభుత్వవారికి గారు ఈ నెల 10 వ తేదీని తెలిపిరి. ఈ ప్రతిష్ఠాపన 1870 వ సంవత్సర ప్రారంభమున కల్లులు హాల్లందు సి. వి. ఇ. గారిచే ప్రారంభించబడినది. 1892 లో పశు వైద్య శాస్త్ర బోధనము ప్రారంభించబడినది 1904 వ సంవత్సరము నిర్వహింపబడినది. హిందూదేశమునందలి పశు వైద్య కళాశాలలలో నది శ్రేష్ఠతమును యూరోపులో నుండే దీనికి తుల్యమగునది కాదని గానవచ్చును. 23 మంది ముల భూమిలో కట్టవలయు కట్టించబడినవి- 6,71,060 తూ. పాదముల వ్యయమైనది. ఈ కళాశాల చాలనుపయోగముగనున్నది-ఇదివర కీపాత్రకాలలో విద్యార్థులైనవారు ప్రాప్తమైన పాటేమియు దేశములలో యదరంగమున పనిచేయుచున్నారని వ్యవసాయకాఖా ద్రోక్షులు బహుశ సెందుగారు రిపోర్టును చేసిరి. ఏమిట శ్రీరాజప్రతినిధి గారి టులనడిచిరి. పంజాబు నందు పశు వైద్య శాస్త్ర బోధనము చాల వ్యాపించినది నేను కలిగిన యున్న తిస్థితి నూచుటకు కల్లులు హాల్లందు గారికి వైదయాచుద్దాయ మొసంగిన చాల సంతసించియుండును. ఆ యుగ మొనకు నాంధ్రించిన చిన్న యుద్యమ మేల్పింపక దుర్భిక్షమైనది. కల్లులు హాల్లందు గారి ఏమిట పచ్చినవ్యారందును నారివలె నే విశేషము (శ్రీ) ధన హింసకున్న నిష్పటి యున్న తిస్థితి భింపడు. ప్రస్తుతము ప్రధానోపాధ్యాయులు గానున్న కల్లులపిను గారు రి సంవత్సర మితర పనులను చూచి మరల కళాశాలను వచ్చిరి. ఇరవది విద్యయంతయును దేశ భావలలోనే నేర్పుట నున్నదనియు కట్టవేళ్లు నిచ్చినవారికి మాత్రమే ఆంగ్లభాషలో నున్నతవిద్య నేర్పించుచున్నదనియు పనుటకు నాకు మిక్కిలి ఆహ్లాదము కలిగినది. విద్యయంత భావలలో నేర్పుట సమంజసము ఆంగ్ల భాషలో నేర్పుట సమంజసమా? నని యిప్పుడు చాల మంది యాలోచించుచున్నారు. ఈ పాత్రకాలలో నవలంబించబడిన విధానములలోప భూయిష్టముని ఎవ్వరును పలుకవలసినది నేకతలంచెదను. నిత్య గతులనబట్టి యుపయోగించుటకు పశు వైద్య శాస్త్రమును దేశ భావలలో నీరంగరు నులభింపకర్పించి దేశమున పరక తించుచున్నాడు. దేశ శాస్త్రమును ఆంగ్ల భాషలో భృసింపవలెనని చాలకాలమును భనమును పీఠవ్యయపరపకునీయుండును. వారంతులపరవలంతులుగాను నారిజ్ఞియభినవితేను, ఆంగ్ల భాషలో నిశాస్త్రమును పరవలంతులభయగ వర్ధింపవలంతులుట నిశ్చయము. కట్టవేళ్లు నిచ్చినవా రున్నత విషయములను ప్రహింపకునని యుండును గాని నా రామములులను నాంగ్ల భాషయూదే విద్యసింప వలసి యుండుట నిష్పష్టము. చాలమంది విద్యార్థులు కిరవకుల్లు కట్టవలయు విశాలముగ నిర్మింప బడుట యవశ్యము ఎలవనిన పశు వైద్యము దేశమున విస్తారముగ వ్యాపింప వలసియున్నది. ప్రజలలో జోరిక చాల వచ్చినది. 10 సంవత్సరములలో విద్యార్థుల సంఖ్య స్వీకరణమైనది. 26 సంవత్సరముల క్రితము పంజాబు విభాగము కాకుండే ఉన్నపుడు 29 పశువయద్యకాలము మాత్రమే యుండెను. ఇప్పుడు విభాగ మై ప్రాంతమునందే 121 పాత్రకాల ఉన్నవి. వేల 50 వేల పశువులు చికిత్స చేయుచుండిరి. ఇప్పుడు కీలకుల పశువులు చికిత్స చేయుచుండిరి. హిందూదేశమున నదియే శ్రేష్ఠతమగునని మనము వింటిమి. పంజాబు గాష్ట్ర మివిషయమున మార్గదర్శకము కాదగును. పంజాబు గ్రామములకు పశువులకును చాల వానీ గాంచినది. హిస్సార్లవలను రోటకు ఉన్నలును మాంటిగోవరీ అభయను ధామిదే రాహుదేఖానులలోని బలమైన పశువులను చాల

ప్రసిద్ధి కెక్కించుకొని పంజాబులోని సామ్రాజ్యము మరీతు
జను కుమ్రములను చాల ప్రేమతో పెంచెదరు. యుద్ధము
కొనకుండ టేజీల జీలము పరగజానాను చాల
గుర్రములను పంపియున్నారు. చాల గంభీర
రములనుండి ప్రతిసాబును దామాషాను 1800 గుర్రములుపుట్టు
చున్నవి. ఈ పంఖ్య ముదధికారు. జిజ్ఞాసించు సంకల్పిర
ములలో దక్షిణ చీకాబుపరగజానుం గొక్క నానితోనే
సాబును 1000 కంచు గాడిదలను దొంతమువారికిలభింపగలవు.
లిలిప్రానులోనుండి 4 యొంటల దళములతోను మూడు
ముద్దపు పశులను పంపబడినవి. దక్షిణ బాచీదూరాబుకాబున
పరగజాలలో గుర్రములను కంచు గాడిదలను పెండుటకు విశా
లములగు ప్రదేశములు ప్రత్యేకముగ నేర్పబడుచుండిరి. కాన
నన్నిటికి 7000 అడగు గుర్రములను వారు ప్రత్యేక
ముగ పెంచెదరు. ఈ కళాకాలలోని విద్యార్థులు కొందరు
ఫ్రాన్సు మెసపాటేమియు యుద్ధరంగములకు వెల్లిరిగిన్నారు
అచటజనపదమనున్న నూతనమగుఅశ్వచికిత్సావిధానములను
గ్రహించగలగుదురు. అచట బ్లూకాను సంఘమువారు గాయ
ములు తగిలి ట్టియు వ్యాధివీచియు లగుజట్టియగు గుర్రములను
నూతనవిధానముల ననుసరించి చికిత్సచేయుచున్నాడు. ఏనోరు
తేసి జంతువులు మాంసపుల కత్తనంతానశ్యకములై యున్నవో
అట్టివానియందు చాల దురుగలగి చికిత్సచేయుటలో సకళా
కాలాదివ్యాధ్యులు అత్సాహముతో పంచేసి కీర్తికాములయ్యె
దరుగాక యని నేను నమ్మెదను.

శ్రీ గవర్మరుడు.

ట్రాక్టింగువారును వెళ్ళుట.

ఈ నెల 9 వ తేదీ యుద్ధమున నాగూరు దగ్గర
ధర్మకర్తలు శ్రీ హరికి స్వాగతము సంగిరి. మీరు మాతో సంగిని
స్వాగతమును చేయు ప్రార్థన గాదును చాల సంతసించితిమి.
ఈ ప్రణామ ప్రార్థనను మాచటకు మాకు చాల సంతోషముగా
పొందెడి. దీనియందు చుహన్నవీయులగు మాత్ర మేగాక మీ
ఇతరుల చున్నగు తెగలవారికీ సూచన భక్తిగలదని వింటిమి.
అధికారులు మీయుత్సవములను చక్కగా సాగరిచ్చిరని విను
టకు సంతసించితిని. ఈ ప్రణామ ప్రార్థనయొక్క గౌరవమునకు
ప్రతిపాదము కాని రీతిని మీకు నిరంతరమును ఉత్సవములు
జరిగింతురు గాక. మీ స్వామి భక్తికి విజయ పూర్ణ సమనకును
వందనము లని శ్రీ హరు సేడిదిరి.

మూలకము.

మా యవరము పురపాలక సంఘమువారు శ్రీవారికి
 సమూహపరమమును సమర్పించిరి. ఈ పరమమున పొగడదగిన
 అభివృద్ధికార్యములు నూచింపబడెను. ప్రస్తుతము ధనవిషయ
 మున దొరతనమువారు వివిధగ సహాయముచేయు ననమర్దులు.
 మాయవరమునకు యాత్రార్థము వెళ్ళుండు వత్తురు. అందుగు
 తగిన ఆశోగ్యవిషయముకు ఏర్పాటులు చేయవలెను. విద్యా
 విషయమై గూడ మాయవరపు పరిజలకు అభివృద్ధిగ ధనము
 తట్టుబడి యగుచున్నది ఇందులకుగాను మ్యూనిసిపాలిటీ
 వారు సమర్థతతో బృక్రతియందుండినంతలకు దొరతనమువా
 రంతయు సంతసించుచున్నారట. మ్యూనిసిపాలిటీవారికి కొంత
 ధనసహాయమొనర్పవలసినదని వారి టీకల దొరతనము వారిని
 కోరిరి. వివరముల తెలియవలచుట నీవనిదొరతనమువారుకోరి.
 మ్యూనిసిపాలిటీవారి సముజాయపిని పంపునపు డది శ్రద్ధతో
 విచారించబడును. అసాధారణపరిస్థితులయందుగాని ఇట్టి సహా
 యము చేయునాచారములేదు. అధికముగ యాత్రములు వచ్చి
 మ్యూనిసిపాలిటీవారికి కలుగజేయు ఖర్చుల కొంతభాగము
 వైసభరిచేయుట కేదేని ఒక క్రొత్తపన్ను కల్పింపవలదలెను.
 ఈ పన్ను విధించుట సాధ్యమైన యెవల మ్యూనిసిపాలిటీవారు
 బదులు కొంత కష్టపరును. స్థానిక పాలన సంఘములకు పంచి
 పెట్టుటకు ధనము చేయూరే పును మాయవరమునంగలి మిఱవ
 బడదు-

హై న్యాయ న్యాయము వారు చొరతనము
వారి సహాయ ముపేక్షించిరి- సంఘము వారు ప్రశ్నించునూచన
లందగిన పని వీలగునంతవరకు నా న్యాయ
దృష్టితో పరికించబడును. పరిశోధనలయనం
బంధమున చొరతనము వారు అన్ని విధముల సహాయ మొనర్చిరి.
ఈ సూత్రం భవనములకు కేసుస్థాపన మొనర్చు విభాగాలమై
నది. ఇట్లుభిన్నవి సంపితబడిన పాతకాల చిరకాలము పరిణా
గాక అవి శ్రీవా రాజ్యస్థానించును ప్రజల నడుట కలపికొనుట
లో తమ కధికారందము కలిగినవని గవర్నరు గారు ప్రత్యుత్తర
మొనరిరి.

శిల్పిని గౌరవించున నెయింటున్నీ వెను కళాశాలామందిరమున
 ఆమెరికా జేసేమును పునీసి గాంచిన ఉపన్యాసకుడును
 ఆకు ఎడ్రీ గారు పుస్తకపు పంచ కృత్యం ఆకు విషయమును
 గూర్చి చూచుటచిరి. పుస్తక సంగ్రాహములన పుపంచ
 కృత్యంను చాలబుట్టుకు మూపునొందించినది. కాని మూర్ధమొన
 ర్చిన కీకనండి సుంచివ్యవహారములు జేయుటయు, యూరో
 పు ఖండము యాద్యముచే గజగజలాడుచున్నది అతియాఖండ
 మంత సాంఘిక పరిశ్రామిక ఉద్యమములతో నల్లకల్లోలముగ
 నున్నది. భారతము ము పుపంచమునందు ఉన్న రేజీములలో
 నిప్పటిన్నట తలయెత్తు చున్నది. వాణిజ్యమున హిందూ దేశము
 అతియాఖండమున పుభయస్థానమును పుపంచమున ఆరవస్థా
 ను నహించినది. వాణిజ్యమింకను వృద్ధి నొందుచున్నది. ధాన్య
 ము, జనుము, తేయాకు ప్రపంచమందలి దేశములన్నిటికంటెను
 ఇండియాదేశము అధికముగ పండించుచున్నది. ఇతరపదార్థ
 నిడివెయింపు ఇండియాదేశము ప్రపంచమున నాలుగవదె
 యున్నది. వర్తకసంఘములు, సహకారసంఘములు హె
 చ్చుచున్నవి. హిందూదేశమున జనసంఖ్య విస్తారము కలదు
 గాని ధన మధికముగలేదు. మూడవవంతు జనులకు శైద్యవిక
 త్తయే లేదు. నూటికి 91 మంది చొప్పున పుకపులలోను
 59 చొ॥ శ్రీలోలోను విద్యార్థములేనివారు కలరు. జపా
 నలో నూటికికను చురువుగానివాడు ఉండును. ఇటీవలివరకు
 జపానుదేశము మిక్కిలిహీనస్థితియందుండెను. ఇంతకొలది
 కాలమున నాదేశ మంత యభివృద్ధి నొందుటకు
 నాలుగుకారణములు కలవు. జపానుదేశము నూతనాంశముల
 నాదరించును. జపానీయులు వృథావాగ్వాదములతో కాలము
 బుచ్చినారుకాక తాము చెప్పు నీతుల ఆచరణలోనికి దెచ్చు
 కార్యపరులు. వారిలో సుఖీభావనపత్రి మొండు. జపాను
 దేశపు మూలమంతయు పురోభివృద్ధి గాని మూఢాభిప్రాయము
 కాదు; పురోభివృద్ధి గాని పూర్వార్థము కాదు.

నది. ఈ 94 వేల తన స్వలాభమునకును, కుటుంబలాభమునకును, కర్మకారమును అభ్యర్థి చేయుటకును, వర్తకముచేయుటకును అప్పు పుచ్చుకొన్నట్లుగా ఉల్లిఖార్జునరావుగారు దస్తావేజులతో వ్రాసినారు. కొద్ది ఆవ పార్శ్వకర్త నుండి ఇరువది వేలను 1911 డిసెంబరులో మూలకట్టదములకు గాను ముద్దాయి పుచ్చుకొన్నాడు. ఈ సొమ్మును కట్టవలననే ముద్దాయి ఖర్చుపెట్టలేదు.

విచారముగారు:— ఈ సొమ్మును ముద్దాయి ఏమిచేసి నో సాక్షి స్వయంగా ఎరుగదు. విచారమునకు తెలిసినవారికి సాక్షియగు పరిశోధనవాడవని యాజ్ఞపించుచున్నాడు.

కొద్దివారు:— ఆ సొమ్ము నేను చేసెను?

సాక్షి:— ఈ సొమ్మును కొన్నట్లు ముద్దాయి తనకర్త నయకొని పిమ్మట వ్యాంకిలో నుంచెను.

కొద్దివారు:— నీ కట్టా తెలియును?

సాక్షి:— నేనాలోని విన్నాను.

ఈ సొమ్ముతో కట్టదమునకై ఏమియు ముద్దాయి ఖర్చు పెట్టలేదు. కాని రు 1800 ఈ ఖర్చుపెట్టి నున్నవలన తనకర్త కొన్నాడు. మరొకరు ఏమి ఖర్చు పెట్టలేదు. లెక్కలలో నున్నవలనకై ఖర్చు పెట్టలేదు ముద్దాయి. పాతకాలా భవనముయొక్క స్థలములో పురావస్తులను ఇంకా ఏమి పని జరుగలేదు. కట్టదమునకై ఎవరినను ప్రయత్నములు ముద్దాయి చేయలేదు. బీదలసక్రమ ఈయూరిలో బందరుకొద్ది మొద నున్నది. ఈ సక్రమనకై కొత్తగా ఇల్లు కట్టటమిమి ప్రయత్నము జరుగలేదు. 4-7-1908 తేదీన వుయ్యూరుక ఎన్ టు మే నే జరు గా రి కి రు 87-14-10 లు పంపుచు ముద్దాయివ్రాసిన జాబుకు నేనుచూచినాను. 28-10-1908 తేదీన ముద్దాయి కర్తవ్యగారికి లెక్కలను పంపియును ముద్దావేజులపాఠమును తనకు గావలయునని యు వ్రాసినజాబును నేనుచూచినాను. 2-1-1909 తేదీన ఆను ప్రదేశమునను స్థలములను మూలకట్టదములకై స్వాధీనము చేయడని కోరుచు కర్తవ్య ముద్దాయివ్రాసినజాబుకు నేను చూచినాను. కొట్టస్థలము మూలకట్టదములకు ఏర్పరచబడ లేదు. 28-10-1909 తేదీన కొద్దిఆవ పార్శ్వకర్తవారికి కాశీకట్టదములకై ఇరువదివేలరూపాయలను పంపుడని ముద్దాయి వ్రాసినజాబుకుచూచినాను. 10-1-1910 తేదీ కొద్దిఆవ పార్శ్వకర్త వారికి తెలిపి మే పాతకాలల కట్ట దములకై ఏమిచేయవలయునను పంపుడని కోరుచు ముద్దాయి వ్రాసినజాబు చూచినాను.

జుబిజిప్రార్థన సాక్షియను.

17-8-14 తేదీన తాను నూజిడుగుజుబిజిప్రార్థనగా నుండచున్నాడు. తనకర్త నే ఉల్లిఖార్జునరావుగారు ముద్దాయి కర్త లక్షరూపాయల అప్పుపుచ్చుకొని వ్రాసి ఇచ్చిన తనభాదస్తావేజు రిజిస్టర్ చేయబడినదియు, ఉల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పుడు ముద్దాయి లక్షరూపాయల ఇచ్చినదియు, ముద్దాయిని, ఉల్లిఖార్జునరావును తాను ఎరుగరుననియు నూజిడుగు జుబిజిప్రార్థన:— కే జట్టాభిరామా రావుగారు తన సాక్షియము లో చెప్పిరి.

అనన్ సోలు హత్య కేసు

కలకత్తా హైకోర్టువారు నిర్ణయించిన మును ప్రకటనలో తీర్పుకెప్పిరి. ఈ కేసును బద్వాగు నెవకన్సజడ్జి గారు విచరించిరి. వారికిని వ్యాయుభిభవన అభిప్రాయ భేదములకలగుటచే ఈ హైకోర్టునకు తెలియజేయబడినది. ముద్దాయి పంజాబుదేశ గుడు. గతమార్చి నెలలో ముద్దాయి ఒక శ్రీమతులకు దెరె క్షూరునకువచ్చి తూర్పుబంగాలో ఇనుపరారిగా ఉద్యోగియైన మరియొక పంజాబిలోననించెను. 2-వ ఏప్రిల్ తేదీన ముద్దాయి వైని వివరింపబడిన శ్రీమతులకు దెరెక్షూరుకువచ్చి, మరునాడుదయమున ముద్దాయి ఒక్కడుమార్చి మే దెరెక్షూరునకువచ్చెను. 3-వ తేదీ ఆ శ్రీమతులకు మృతకేరము ఒకరై లుబండిలో కనబడినది. ఈ లుబండిలో దొరతనమువారి బాణపుగురుకు గల ఒకకత్తిపాదముండెను. ముద్దాయి దెరెక్షూరులో బసచేసిన ఇంటిలోనుండు ఇట్టికత్తిగూడ ఒకటి కనుపడలేదని పోలీసు వారికి దర్యాప్తులో తెలియజెప్పెను. చనిపోయిన శ్రీమతులకు భార్యపటము ముద్దాయిలో దెరెక్షూరునకువచ్చిన శ్రీమతి భార్యయందెను. కత్తిని దొరతనమునగలేదనియు ముద్దాయి అనన్ సోలుకు వెళ్ళిపట్టు సాక్షియము రాలేదనియు, అనన్ సోలునుండి ముద్దాయి రెండు తేదీన దెరెక్షూరునకు వచ్చుటకు విలులేదనియు ముద్దాయికర్తవున వ్యాయుభాది వాదించెను. ఈ వాదముంగీకరింపబడినది. ముద్దాయి సాలగ్రామ్ కెట్టి విడుదల చేయబడినది.

ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రోద్యమము.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శికి వ్రాసినజాబు.

దొయిన మె నెల 12-18 తేదీలలో సమావేశమైన ఆ ధ్యయహాజరభాగా రిక్రింగి తీర్మానమును వేగవంతముగా పంపింకరించిరి.

1. వీరసాలము సామర్థ్యము క్రమముగా జరుగుకొలకును, భారతీయప్రజాసత్తా మును వేగమున సాధ్యమైనంత వరకు భాషాభివృద్ధి కై రాష్ట్రములుగా విభాగించి అభివృద్ధి మొద రాష్ట్రపాలనమును సాగించుటనుచింతించియును 2. 'జాతీయ మహాజనభాదర్ప పార్టీ'కిని ఇండియాగవర్న మెంటువారు నిర్వచించిన స్వపరిపాలనాదర్ప పార్టీ'కినియు రాష్ట్రవిభాగము భాషాభివృద్ధి కై వ్యాయుభావన చేయుట యావత్కైక చేసియును; 3. చెన్నరాజధానిలోని 'తెలుగుజిల్లాల నన్నిటిని ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నొనరించుట వ్యాయుభావన, అనవలయును అయియు ఈ పథకాని యభిప్రాయము.

అంధ్రహాజర సామిహాజరభాగ్యదర్శియగు కొండ మొకటప్పయ్యపంతులుగారు జొంబయిలో రేపు జరుగబోవు జాతీయమహాజనభావ్యోగకార్యదర్శికి వ్రాసినజాబులో వైతిర్యానమును బొందుపరచుచు నిట్లు వ్రాసిరి:—

చెన్నరాజధానిలోని యంత్రభాగము 11 జిల్లాలను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నొనరించుట అంధ్రోద్యమముయొక్క ముఖ్యదర్శన:— ఈ జిల్లాలలోని ప్రజలకు తెలుగు భాషయే నమూనావల గానున్నది. వీరు అభ్యాసకవీరులు అంధ్రభాషి లోనివారు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నె. కొప్పలయనకు నుద్యమము వైజిల్లాలన్నిటిలోను ఉత్సాహపూర్వకముగా నామోదింపబడినది. వరుసగ రెండుసార్వత్రిక నమూనావలంబు అంధ్రుల తీర్మానమును అంగీకరించిరి.

(ప్రత్యేకాంధ్ర) రాష్ట్రసాధనమునకు రాజకీయపాలన సామర్థ్యములకై భాషాభివృద్ధి కై రాష్ట్రవిభాగము నుంజరచుట నాకాదామున వెద్రప్రశ్న యందివిడిచుచున్నది. కావున అభిలభారత జాతీయమహాజనభాదర్పి యొక్క ప్రయత్నము వేగములో నిరక్షమ చచ్చుచుండు యంత్రులగును. ప్రస్తుత రాష్ట్రవిభాగములు ఏర్పడిన నడతని ననుసరింపక ఆయా నుండర్పములకు దగిలు ఏర్పరచబడినకే కాని, ఆయా రాష్ట్రముల ప్రజల పురోన్మద్ధికి సహకారములు కావచ్చువి.

మనదేశములోని రాష్ట్రవిభాగవిధానమును సంస్కరింపవలయునను విషయము ప్రొత్తికాదు. 1902 సం. డిశంబరు 3 తేదీన మన వైసురాను ఇండియా కార్యదర్శికి నిట్లు వ్రాసినాము:

“రాష్ట్రవిభాగ సంస్కరణము ప్రస్తుతమున అత్యవసరములని హాఫ్టు ననుసర్యలలో నొకటి మె యున్నది. ఇతరములలో దీనిని కూడ సర్వరముగ సాధింపవలసి యున్నది.”

వీరసాల రాష్ట్రమును స్థాపించుటచే, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగ విధానమును కార్యరూపమున మన ఇండియా గవర్న మెంటువారు ఆమోదింపినకార గురువున్నాడు. 1911 సంవత్సరములో శ్రీ హర్షింజి ప్రభువు పంపిన జేఖుకుం దిట్లు న్నుది:— “పంగదేశములో హిందీభాషను మాట్లాడు చుండు ప్రజల కందఱుకు ప్రత్యేక పాలనమును విచ్చుట యంతయు ననుజనముచు మాకు బాగుగ నచ్చినది. ఇంతవరకును ఈ ప్రజలందఱుకు పంగదేశములలో కలసి యుండుటకును, వీరి ప్రత్యేకాభివృద్ధికి భంగము కల్పినది” నమూనావ. యంతటి మోకరణకత్తి మతియొకటిలేదు కావున జాతీయభివృద్ధికరములగు సాక్ష్యములలో నీకత్తిని ఏరాజనీభాషకు నుమాదే ను పేక్ష చేయవలెను.

హైందవజాతీయతకు ఈ ముద్యమము అటంకమగునో మోయని కొండలు అభ్యంతర పెట్టుచున్నాడు. ఈ విషయమై యొక్క జవాబు ఈయనలని యున్నది. ఇండియా సామ్రాజ్యముయొక్క సరిమాపధి సంయుక్త రాజ్య మనియు, నానారాష్ట్రములును అంతరింగిక విషయములందు స్వతంత్రములయి అభిల సామ్రాజ్య విషయములందు మాత్రము ఏకాలోచనములకు జేయుటయు, అంగీకరింప రాజప్రతినిధిగారి యాధిపత్యము క్రింద నొక ముఖ్య గవర్న మెంటు స్థాపించబడినదియు కొండలు రాజనీతిజ్ఞులు నిర్వచించియున్నాడు. అట్టి స్వక్తి రాష్ట్రములను స్థాపించుటకు భాషాభివృద్ధి విభాగముకంటె నుత్తమమగు విధానము నుతికొటి కానింపదు. కావున మైజిప్పిన యాదర్శములు సిద్ధించుటకై భాషాభివృద్ధి విభాగములో నుద్యమించుట హైందవజాతీయతకు అభ్యంతరము కానేరదని స్పష్టపడుచున్నది.

ఈ వైతిర్యానము మహాజనభాదర్ప పర్యాయోచనమునకి తేబడునని నమ్ముచున్నాను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

శుక్రవారము డిసెంబరు 10-వ తేదీ.

పత్రికలధరలు.

చెన్నపురిబాంకు కెయ్యిరూపాయల పత్రములు, రూ 1800, 1290, యూనై టెడ్డు ప్రీవేసు, కంపెనీవారి 75 రూపాయల సామగ్రిపత్రములు రూ 95; ఇండియను అల్యూమినుము కంపెనీవారి 75 రూపాయల పత్రములు రూ 150; చెన్నపురి కంపెనీ పత్రములు రూ 108 ల నందున అమ్ముడగుచున్నవి.

స్తీమకేవులు.

స్తీమకేవులు హెచ్చుతున్నవి, తగ్గుతున్నవి. నిలకడగ నున్నవి. సరకులుతీసికొని పోవుటకు స్తీమరులున్నవి. ప్రస్తుత మిది తగ్గునూచరణలేవు. ప్రతిరేవులోను అగి సరకులను దిగుమతి చేయు స్తీమకేవు ఇవివరకుకంటె కదిపిల్లింగులు హెచ్చి నవి. కాని ఎకాయెకేరి ఏదోరేవుకు బయలుదేరు స్తీమకేవు లో ప్రస్తుతము మార్పులేదు. “సిటీఆఫ్ లండను,” “మనోరా” యను స్తీమరు సరకును వేసికొని తెలిసవి. “క్లాసు” యను స్తీమరు డిసెంబరు నెలాఖరులో జనేవరి మొదటివారమునకో రాగలదు. “మాండలా” యను స్తీమరు జనేవరి 15-వ తేదీకి వచ్చును. దీనికిముందు ఇంకొక స్తీమరురాదు.

జట్టుల తాములు.

కోరా, చలనములు తాముల ధరలు వివరితముగ వెలిగి నవి. బోకు వ్యాపారులు కొండరు ఎప్పుడో ధర వచ్చునని, సరకునంతకు కొనివేసిరి. కాని హెచ్చేధర ఇవివరకే హెచ్చి క్రిమ క్రిమముగ నిప్పును దిగుచున్నది. చాచాపుగ నిప్పును కొనుబడి ధరకువచ్చినది.

నూలు.

ధరలు నిలకడగ నున్నవి. రంగునూలు ధరలో మార్పు లేదు. తక్కిన రంగులు ధరలు పుస్తకము ఇంగ్లండు ధరలను బట్టి మారుచున్నవి. చెన్నపురిలో వీరి ధరలు హెచ్చు నూచన జున్నవి.

లోనాములు.

అమెరికా, బ్రిటను, బెల్జియము దేశములలో తయారైన రెండవ నంబరు ఉక్కు కడ్డీల ధర 500 పౌండుల పుట్టి 42 మొదలు 50 రూపాయలు. స్టీడములో చేసిన ఇరుప మట్టుల పుట్టి 52 మొదలు 55 రూపాయలు. ఉక్కు రేకులు పుట్టి 52 రూ; జింకు రేకులు బజారులో దొరకుటలేదు. సరకులు కలపలేవు. రాగిరేకులు పుట్టి రూ 375, అంత యెక్కువ వ్యాపారము జరుగుటలేదు.

వంచవార.

కాకలసినంత వంచవార నిలకడయున్నది. అందుచేత ధర ఎక్కువగ వెరుగుటలేదు. ఇప్పుడు సంచీ రూ 38-8 లు ధరయున్నది. ఇంత కంటె ధర వెరుగుటకు అవకాశములేదు.

సిమెంటు

పూర్వముకంటె ఇప్పుడు వీరి ధరలో మార్పులేదు. ఎస్సీసియేటెరు సిమెంటు కంపెనీవారి చేతిమార్కు వీపాడు 12-8 లు. బరమామార్కు 12-8, పోర్టులండు సిమెంటు లీరు 12-8; ఇన్స్ట్రక్టు 12-8; ఇతర రకము ఇంగ్లీషు మార్కు 11-8; చెన్నపురి (ఇంజనూరు) 11-8; జెన్మాక్ 11-4; జపాను సిమెంటు వీపాడు 10.

ప్రత్తి.

ధర పూర్వములేదనే యున్నది. రు 145 కి తగ్గుతున్న హెచ్చుతున్నది. కాని వ్యాపార మేమియు జరుగలేదు. కాకి నాడ ఆ ప్రాంతముల ప్రత్తి రు 125 లకు విక్రయించేవారు న్నారు. కాని కొనేవారు లేరు.

చర్మములు

బాగుచేసిన మేక చర్మముల నష్టము చాల తక్కువగ నున్నది. ధరలో మార్పులేదు. గొర్రె చర్మములు చవుకగ నున్నవి.

గింజలు

ఆముదాలు రూ 10-4; నూనె రూ 8-1; బెల్లము బాగానే వచ్చినది. ఉత్తర సర్కారులలో బెల్లము పుష్కలముగా అయినది. వేరుశనము రూ 2-1/2; మార్నెట్సు కర్తకులు సరకును కొనుటలేదు.

విషయమునకు ముఖ్యము.

చిత్రావర్ణము	3
నూజులను (ట్రాన్స్) కేసు	4
చెన్నై పురి బహుళధర్మము, ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రాధ్యక్షులు	5
ప్రధానవ్యాసము	
అంధరాష్ట్రము-దేశీయము	6
కొత్తు, స్థానిక వార్తలు	7
బెంగళీ మహాసంగ్రామము	
విశేషతీర్థావర్తము	8
వృత్తాంతములు	9
ఇంగ్లీషు తీర్థావర్తము	10-11-12-13

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ కనబడునెల 11-వ తేది

శనివారము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము-దేశీయ మహాసభ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర విషయమును దేశీయ మహాసభలో చర్చకు తీసుకొనివచ్చిన కొంతమంది ఆంధ్ర మహాసభలో సభ్యులు కార్యదర్శులు లోకము తరమును బొంబాయి లోని ఆహ్వానసంఘమువారికి వంపిరట్లు తెలియ చేసినది. ఆయన తరము మా కిదివరకును అందక పోవుటచే ఉపసంఘ కార్యదర్శులే ప్రకటనకొరకు అంగీకరించుటకు వంపిరట్ల తో బొంబాయి ఆహ్వాన సంఘమువారు వంపిరట్ల నిర్ణయమున జాలకున్నారము. ఎట్లనగా ఆయన తరమును అంగీకరించుట ప్రకటించినది. భాషాంతరీకరణము నేడు మేము ప్రకటించుచున్నాము. అందులో కొరబడిన విషయము ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు స్పష్టము. ఆంధ్ర రాష్ట్ర విషయమును దేశీయ మహాసభవారు ఆలోచించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపవలసిన సమయము వచ్చినది. మహాసభసభ్యులు కార్యదర్శులు తెలియ చేయుచున్నది. ఇందుకు విషయము విషయముగా స్పష్టమైనది. గాని సంతాపించుకొనుచున్నాము. భాషాధారక విభాగములకు సాధ్యమయినంతవరకు ఈ దేశమున నేర్పడుట అవసరము. ఇందుకు ఇట్లుంటే అవసరములు లేక పోలేను. సంగరాష్ట్రాధ్యక్షులను ప్రత్యేకముగాను, వీరూర రాష్ట్రాధ్యక్షులను భాషాధారక బృత్తిని యనుమించు వేలి మరలచు చున్నది. ఒకే భాష రెండు పర్యాయములను భాషాధారక విభాగమునకు లోకము కాదు కాని ఒక్కపర్యాయములో ననేక భాషలు ఉండుట అభివృద్ధికి సంకటముగా కలదు. కాబట్టి అందఱును నొక భాషను తప్పక విద్యముగా నభ్యసించుచుండగనే కొన్ని వర్షాలు చదువునకు సంగతులగు వ్రాసి చదువుల మానసములలో నొకవిధముగా నొకానొకమును కలిగింప జూచుచుండుటచేత ఆ ప్రాంతలను మేము విమర్శింపవలసి వచ్చినది. నిన్నటి న్యూఢియో పత్రిక ఈ విషయమును గురించి వ్రాయుచు

భాషాధారక విభాగములను గురించిన చర్చ సంగరాష్ట్ర మహాసభ రాష్ట్రములలో దప్ప ఇతర రాష్ట్రములలో వివరింపబడలే దనియు ముఖ్యముగా బొంబాయి రాజధానివాదు ఇట్టి తీర్మానమునకు సమ్మతి నిచ్చుటకు వెనుదీయక యుండ గలిగెను వ్రాయుచున్నది. విషయమును గురించి చెప్పుదగిన మాటలను వినివదింప దేశీయ మహాసభలో సమ్మతినిచ్చిన నితరులక యిష్ట కున్న నిశ్చయకపోయెడు గాక. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యక్షులు వారి ప్రయత్నము నెరుంగక యెత్తు కొనుట తోనే వ్యతిరేకాభిప్రాయముల మాటతో సంగతినై త్రోసివేయక యుండునని నమ్ముచున్నాము. న్యూ యింగ్లండ్ లో నిగూఢము గా నీవిషయమును చర్చకు రానియ్యకూడదను ప్రయత్నము కల్పించుచున్న దనుటకు మరెయ్యకనిదగ్గ నము కూడ కలదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రాధ్యక్షులునును జమకొండు తెలుగు జిల్లాలవారును ఉత్సాహముతో రెండు ఆంధ్ర మహాసభలలో సంగీకరించి నామమును గురించి వ్రాయుచు ఒప్పుకొనినారు కొంతమందిని కార్యదర్శులు నిజమును ఉన్నదన్నట్లు వ్రాయుటకంటె నుత్సాహమునే మెచ్చుగా చూపివారిని రెండు సంవత్సరముల క్రిందట నుండి యుత్సాహము దత్తమండలములు మాత్రముననే మరెయ్యకపోయిన వ్యాపకము లోని అంగీకారమును స్పష్టముగాలేదు. నేడు లేకపోయెడునున్న గుర్తులు ప్రతీకా సంతాపములు వ్రాసినారు. ఆంధ్ర మహాసభలలో ఆంధ్ర రాష్ట్ర తీర్మానము సంగీకరింపబడలేదని వివరింపబడినామా? అంగీకరింప బడినను అది దేశముయొక్క యభిప్రాయముకాదని నీరీ యభిప్రాయమా? మొదటి యభిప్రాయము విజయవంతము. రెవ్వరును పెట్టు కొనరుగా? రెండవ యభిప్రాయ మనుకొందమా? అప్పుడు ఒక్కపర్యాయముండియే ముప్పాతిక ముప్పాతిక ముప్పాతిక ప్రతిభలు రాగ కొన్ని ఒక గణాంకముండి ప్రతిభలు లేక యేయుండ చేయి. మహా సభచేయు తీర్మానము లన్నియును కాగితపుపేటయే నొంగుకొనలేదు? ఇట్టి స్థితి అంధ్ర సమాజమునకు లేదు. మనకు దత్తమండలములలో మాత్రమేను జరిగింది? కడప, కర్నూలు జిల్లా సభ్యులే చేయును. వీరిని సమాజములు కాని వ్యతిరేకాభిప్రాయము పెడనాడములు పెట్టినచేత. ఆంధ్రాధ్యక్షులదగ్గముల నన్నిటిని నొప్పించి. అనంతపురమునకు ప్రాతినిధ్యము ముఖ్యముగా నహింసవలసిన వారును దత్తమండల ప్రతిభలును నగు గా. కేవలమిట్టి గాక ఆదర్శములను రాష్ట్రాధ్యక్షులలో గూడ పెట్టుచును లంగీకరించినారు. ఆంధ్ర ప్రముఖులలో వ్యతిరేకాభిప్రాయము కలదని తనేలేని చెప్పవచ్చును. ఇతరులలో కూడ సనేకుల అంధ్ర రాష్ట్రాధ్యక్షులును అంగీకరించినారు. న్యాయము సదాశివయ్యగారి యభిప్రాయమును నిటీవలనే ప్రకటించితిమి. ఏ రెండు సంవత్సరములలో నుత్సాహము తగ్గిపోయినదని న్యూఢియో వ్యాసము నాకొనుచున్నదో ఆరెండు సంవత్సరములలోనే కర్నూలు కడప సమాజములు ఆంధ్రాధ్యక్షులదగ్గములను లంగీకరించుట సంభవించినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఆంధ్ర మహాసభలో

సభ్యులు కార్యదర్శులు వ్రాసిన దానియందు లోపములు వైరితని నెందుకును నూకేమాత్రమును నడము కానరా లేదు. ఆంధ్రాధ్యక్షులు పక్షమున ఉపసంఘ కార్యదర్శులు లక్ష్యమని యేరియు కాదు. రెండు పర్యాయములు భాషాధార సూత్రము ప్రత్యేకము గణనీయముగా తీసికొనబడి నిర్ణయపడినది. కొన్ని సుతర పర్యాయములు భాషాధార సూత్రము తీసికొనబడకున్నను ఏక భాషాధారములుగా నున్నవి. ఇప్పుడనేక భాషలు చేసిన ఈ దక్షిణ పర్యాయంలో నాంధ్రులు మొత్తముమీద భాషాధార విభాగమును కోరుచున్నారు. ఇంతవికాస మొకవిషయమున దేశములో కలిగిన వెరుక అన్ని గాచకార్యములకును అన్ని రాచకార్యములకు మాత్రమే కాక అన్ని దీపన కార్యములకును మూలాధారముగా విజ్ఞానము దేశ భాషలలో వ్యాపింపవలెనను సూత్రమును ప్రభువులును, ప్రజానాయకులును, ప్రజలును వికలత్యముగా సంగీకరింప తలపెట్టిన పిదప దేశము తిరిగి నొక ప్రతిష్ఠాపన యగు దేశీయ మహాసభ సాధ్యమగునంతవరకు భాషాధార విభాగములే యుండవలెనని తీర్మానించుటకెట్టి యభ్యంతరమును నుండకూడదు. తీర్మానించుటకు గానుండు సభ్యులతరము లేవియున్నను విమర్శించుటకు వెనుదీసిన యెడల మాత్రము ధర్మవిరోధము కలుగుననుటకు సందియములేదు. కావున దేశహితము గోరువాడు ప్రతి పక్షము కలదేని సకారణముగా ఆ పక్షమును వివరించుట సమంజసముగా నుండును కాని చేరబోవు ప్రతిభులకు బొకానొకము కలిగింపజూచుట న్యాయముగాదు. అట్టి పరిణామము జాలదు.

మా మహమ్మదీయ సభలు.

నేటి తీర్థావర్తములో నొక్కచాని ననుసరించి బొంబాయిలో నీ కనబడునెల సమయ మహమ్మదీయ సంఘ సమావేశము కావచ్చు ననియు కాకూడ దనియు హోరాహోరిగ బోరాడుకొనుచుండ ఉరుపక్షములను సంధి ననుకూత సమావేశమునకు మార్గమేర్పడినదని విరుటనుమిక్కిలి సంతసించు చున్నాము. రాజధాని గవర్నరుగారు విల్లింగ్డును ప్రభువుగారు శోక్యము కలుగజేసికొని ఈ ఘటమును సమర్థించజేసి యుండుట వారియే దార్యమునకు మరెయ్యక నిదర్శనము యలరారుచున్నది. సభి జరుగునప్పుడు సర్. ఆలిషనూము గారును హోరము యుండిరిని విరుటచే వారి బలవత్తర ప్రయత్నముచే బొంబాయి మహమ్మదీయ లకు వైకృత్యము సమకూరిన దని యూహించవలసి యున్నాము. అంతే కాక వికలమునకు జేయుదీపన వత్తులు గమనింప దగి యున్నవి. బొంబాయిలో సర్వ ఇండియా మహమ్మదీయ సంఘపు సమావేశము జరుగవచ్చును. అప్పుడు రాజధాని తీర్మానమును, ఇంగ్లండ్ ప్రభువు గారి నియమితకాలము పెంపుచేయుటకు ప్రార్థనము వివరింపబడవలెను. సమావేశమువారు అప్పుడునులేని ఇంగ్లండ్ కి ముందు చెందితగిన స్వాతంత్ర్యములను గురించి మహమ్మదీయ ల లాభము చెడకుండ ఇతర రాజకీయ సంఘములలో సంప్రతించి కొనుటకు సుపసంఘము నేర్పడువచ్చును. ఆ ఉపసంఘము వారు మరెయ్యక సర్వ ఇండియా సమావేశ సమయమున తాము చేసిన కార్యములను గురించి నివేదింపవలసి యుండును. సమావేశ పక్షమువారు

బొంబాయిలో జరుగవలసిన సమావేశమున - నింత కంటెను నంతో విశేష కార్యము చేయవలయునను తలంపుతో నుండి రని మే మనుకొనజాలము. ఇంకను కొన్ని చిల్లర తీర్మానముల నేమైన విచారించి నాలోచించి యుగ్మన నాలోచించి యుండ వచ్చును. కాని అవి వదిలిపోవుటచే కలిగిన నష్టము కూడ అంత హెచ్చుగా నుండదనియే మా నమ్మకము. మహమ్మదీయ సమావేశమును కోరిన వారును మహమ్మదీయ సమావేశము ననుమరుగాక యని గట్టి నెదురు చూచినవారును నందరును తలంచిన తలం పొక్కటియే గలదు. ఏరీతి నైనను దేశీయ మహాసభ యొక్కయు మహమ్మదీయ సమావేశము యొక్కయు ప్రతినిధులు కలిసి కొనుటకు మార్గమేర్పడి సంతృప్తిచు కొనుటకు సమయము దొరికి హైందవభూమి భవిష్యత్తును నిర్ణయించుటలో నైకకర్తవ్యముగా ప్రవర్తించుటకు ననుకూలము చక్కన చాలు ననియే దేశ హితు లెల్లరును నాలోచించు చుండిరి. ఇతర రాజకీయ సంఘములవారిలో సంతృప్తిచుకొని పని చేయుటకు నునసంఘమును నేర్పరచుటకు స్వాతంత్ర్యము కల్గినవిదప మహమ్మదీయ సంఘసమావేశము ఈతలంపును సఫలముచేసి కొనవచ్చునట్లుకు సంతోషము లేదు. ఇట్టి యవకాశము బొంబాయి గవర్నరు గారి సుకృత్యో, ఒకవిధముగా ననుమతితో, కల్గించబడిన దగుటచేత నా ప్రభుత్వమువారికిని హిందూ మహమ్మదీయ నాయకుల సమీకృతాలోచనలచే కొంతకు కొంత ఫలముకలుగనప్పినను సమ్మతముకలదనుట తోచుచున్నది. కావున విమోచనముకి ననుగుణిష్ట లగు హిందూ మహమ్మదీయ సోదరులు కలిగిన సందర్భమును వ్యవహారిక దృష్టియనుకూలము నుపయోగించు కొని రెండు సంతానములను చేరినంగాని విరూపాక్షము కాబాలని భవిష్యత్తులలో స్వరాజ్యహర్షణమునకు బునాదులు వైచి అంగ్రహామోక్ష సంతోషోపాయదత్తులగు నాంగ్ర ప్రభుత్వ తినిధులను నీచుహాహర్ష్యప్రకాశన మొనర్చ నాహ్వానితుకు గాక యని యెరుకు చూచుచున్నాము.

దేశభాషలు - హార్డింజి ప్రభువుగారు

దేశభాషలును పోషించుటలో హార్డింజి ప్రభువుగారు ప్రజాహిత ప్రతిపక్షమున నెన్నిటికో ఉద్దేశమోక్షనములు జరిపినారు. అందులో లాహోరునందలి కుచిత్పాతకాలాల్ యొకటి కలదు. ఇట్టి కాలాల్ ఒక ఇండియాలోనేకాక తూర్పుదేశములలో నెచ్చటను లేనట్లు గాకొనబడి యున్నది. ఇందుకు కారణములు లేకపోలేదు. రాజకీయధిగారు చెప్పినట్లు పంజాబు భువులకును గుజరాతులకును పేరైనది. ఎర్లులు, డిప్యూటీ, అవలు, గజెటులు, కంచరగాడిదలు ఈరాష్ట్రమున పుష్కలములు. దక్షిణములను అధిదేశములగుండి యధ్యక్షులకు గజెటులను మందలు మందలుగా తీసికొనిపోవుచున్న కుచుకుదల కాలేదు. ఒక్క ఏర్పాటు ననుసరించి సంవత్సరమునకు 1800 వందల గుర్రపుట్టలు పుట్టుచున్నట్లు ఆ ఏర్పాటుకొండ ఒకటి కంటె సంవత్సరములకు దక్షిణ చీబాబు అధిదేశములో సంవత్సరమునకు మొదలగు గాడిదల నిర్దము కాగలవట! ఇట్టి ప్రదేశములో ఉత్తముకు చికిత్సాకాలాల్ యందుకు యద్భుతముకాదు. అయినను యొకటి మాత్రము కేరీ ఆంగ్లరామోదించుటకు హైందవులకు అద్భుతముగా దోచకమాను. ఈ కాలాల్ లో విద్యాభ్యాసమును ముఖ్య భాగముగా నుండెడి యును దేశభాషా మూలకముగా జరిగిపోవుచున్నది. కట్టి పరిష్కారము దాటినవిద అంగ్లభాష నుండదుచున్నది. కావున హిందూ కావున ఒక్క కావునము చెప్పరాదు పశుచికిత్సకాలాల్ సేర్పరచితికావున, కేరీ కావున రసాయనకావున వైద్యకావున సన్నియు నుండగలవు. ఇన్నిటి కట్టిపరీక్షలకు దేశభాషను సేర్పరున్నారట! ఇదివెద్దెంత, ఇంతకంటెను వెద్దెంత ముందుకటి మాయంగ్ల భాషా కోవిదమాత్రుని శిరమున పడెదన్నది. హార్డింజి ప్రభు

వుగారికి దేశభాషాధారకబోధ జరుగుచున్నదని విచారము సంకోచించినారు. ఇంతేకాదు. దేశభాషాధారముగా బోధ జరుగలేదా అంగ్లము ఆధారముగా బోధ జరుగలేదా యనువిషయమున విభేదము బున్నకొ కేర్పాటు హార్డింజి ప్రభువుగారు ఆకాలాల్ లో ననుసరించిన మార్గము విశేషము లేదు. కాదగునా గుండరవి యధిపాత్య మిచ్చినారు. పరిపర పరిధికులకట్టి పశుచికిత్సకు తగి యందువారు నాశ్వాత్మ భాషాసామయ మారకొనటకు కాలముగాని ఓర్పుగాని కలచారుగా నుండరనియే దేశభాషా ప్రభువుగారు తొమ్మిది పశు చికిత్సాకావున సేర్పరచుట కంటె దేశభాషలోనే చెప్పబడినవానితెలిసికొనుట మిక్కిలి ముఖ్యముగా నుండకమాన దనియే విశ్వయముగా జల్పినారు. పశు చికిత్సాకావునకు పశుచికిత్సాదేశ భాషలోనే అన్నకావునలగు పనికి రాకపోదు. కావున హార్డింజి ప్రభువుగారు యగ్రము స్పష్టము. దేశభాషా మూలక బోధ పాఠమునున్నది సర్వలోచనము. వింతలవై వింతల సుభవించు ఆంగ్లభాషాప్రాధు లేదునుకా?

చేబర్లెనుగారి అద్భుతవృత్తి.

వి.సి.ఎన్.న పోటీతీసిచేసి ఉద్యోగములకు వియమించుటకు నేర్పరచబడు ఉపసంఘమున హైందవ ప్రతినిధి యందువారు మేదిపర కొకపర్యాయము ఈవిషయముకు గురించిప్రాధుమ్యము పుట్టి కేరీలకు మాచనములు సృష్టించు కొనగలరు. ఈ ప్రశ్న కామస్మసభలో చర్చాకాలాల్ లుగా భుకడదని తొమ్మిదవతేదీ నడుగుబారెరి. మన ఇండియా కార్యదర్శిగారు చేబర్లె ప్రభుత్వ మిచ్చుటలో చూపిన ప్రతిభ సామాన్యమాత్రమున నుబంధించినదిగాదు. అదేవిద కేర్పాటు ఇచ్చిన ప్రభుత్వమును రెండింటాడ పుచ్చుట యొక్కయు ఇండియా కార్యదర్శిగారియొక్కయు హృదయములు రెండును అంత ప్రతిఫలితములకు కారణమవుచున్నది. యుద్ధయంత్రములకును ఉపసంఘము ఆకసంఘముకాదు! ఏల ధికులలోనియనుమలు చేసవలసివచ్చునో! ఆగరిస్థియు ఇంకను బాగుగా తెలి మనరకును ఉపసంఘముట్టి యుద్ధయంత్రముల యెచ్చరికి లాభకారి కాదట! ఈజనాబున కేమియరకు చేసి కొనవలెనో మాకు తెలియక యున్నది. పరిస్థితు లేమి కాగలవు. హైందవప్రతినిధి యుండరాని పరిస్థితికాగలదా? ఇట్టియూ హక్కుల సేమిచ్చుట ఇల్లెదలము న్యామన? విశేషమా? హైందవభూమియంతయు యాధానంతరము పరిస్థితులు మార సామాన్యమున గొంతకు లేమన కలుగునని ఎదురయ్యుచుండ హైందవభూమిలోని యుద్ధయంత్రములకు మహమ్మలను నియమించు ఉపసంఘమును హైందవప్రతినిధి యుండకూడ కాని సమయ మేర్పడవచ్చునని తోపింపజేయు కార్యదర్శి మూడవవై కలగాదని ఎక్కడనుకా? హైందవభూమి అంగ్ల హృదయము నెరిగినదిగాని ఈయొక్కయి మాటలను నలకృత్య భావమున బాదగలదు కృత్రి నిర్దేశముతో బాటియొక్క యధిపాత్య మయలను నిర్ణయించునెడల సంత సమభూమి మో చేబర్లెగా రాలొందిరా? ఇట్టి యద్భుతవృత్తి భావము నెలాకో మారినక కార్యదర్శి గా నిడియున్నాడు. హార్డింజి ప్రభువును బోలిపోయెను ముందుకు దా గ్లభూమిలో హైందవవిషయ విచారణకు దోరకాలదా?

వీరస్వరూపి రామస్వామినాయుడు వి.ఎమ్.టి.

సులేమాను రామస్వామినాయుడు వి.ఎమ్.టి. మూడవ న్యాపర్వ పునర్ముఖ 22-వ పటాలమునకు కేరీవారు ఇతను మెసెసాపేరుచూచి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవత్తుమున యుద్ధము చేసి కృతఘ్నము మొదలుటకు బయలుదేరిపోయెను. కాట్ అల్-అమీరా అనుసానమున కడచిన నెప్టంబు 28-వ తేదీని ఈతం పూర్ణ శ్రావ్యము కృత్తయ్యెను. కర్మదీక్ష బయలు పడియెను. ఈ యాజమాన్య లక్రంద భటులను నడుపుచు కేర్పాటులచేసి కనమునీర్పట ఈతనికి గాయముకలిగెను. వెదలి రాకలసింది, గాయమును చాచుచేసికొనవచ్చునని భుతని ఆపబోగా ఆపబోయినవారిని త్రొసివేసికొనవేళమున ముందు పడి సుతరాంగమున తొమ్మిదిగారు కార్యమున బోయినా దయ్యెను. నీజోన్నామా పశు పుష్కరమున జురకునెను. ఈతని కయ్యెని చేరుకన్నకు నదిను లక్ష్యుపెట్టెదాయె. తత్ఫల మింతకీ దిగకీర్తియెను. మొదటితరగతి గౌరవ మింతకీ తేసి ప్రభుత్వముచూచి ఈతనిభాగ్య పలచే ఆగౌరవమునకు జెంద గల సమూహ్యుని ఆమెకు విచ్చుటలు తీర్పించిచారు. నాయకు గాగ ఆంధ్రులకు యశస్సును అనుమతానీతిని సుపా నిందినారటటకు సందియములేదు.

స్థానిక వార్తలు

హైకోర్టు సెలవులు. - శ్రీమదుపడుగుగూడ ను హైకోర్టు డిసెంబరు 23-వ తారీఖున మూడవది ౧౯౧౬-వ సం॥ జనవరి 3-వ తారీఖున తెరువబడును.

కారడూ సంగీత సభ తీరువల్లి క్షే. - రేపు సాయంకాలము 4 గం॥ తిరువల్లి క్షే. డి. 81-82 వీర రామక మొదలిపిధి కారడూలో బెంగళూరి తాయి పాట కచ్చేరి జరుగును.

వేదాంత ఉదన్యాసము. - రేపు ఉదయము ౮ గం॥ జార్జి టవున ప్రాగ్రినీపు యూనియను పాఠశాల భవనములో పచ్చయప్ప కళాశాలలో ఉపాధ్యాయులగు బ్రహ్మ శ్రీ పండిత యం- లక్ష్మణమూరిగారు శ్రీభాగవతములో ౧౧-వ స్కంధమును గురించి ఉపన్యాసించుదురు.

వై. యం. సి. ఏ. - రేపు సాయంకాలము 4 గం॥ వై. యం. సి. ఏ. భవనమునందు జనరలు ఆనుకల్పిలో రెసి డెంటు మెడికలు ఆఫీసరు క్యాప్టెన్ ఎ. జె. హెచ్ రసలు యం- డి. వి. యం- యన్ గారు "యాజ్ఞీన వైద్యనేక" యను విషయము గురించి ఉపన్యాసించుదురు.

చెన్నపురి ద్రావిడసంఘము. - రేపు సాయం కాలము 6 గం॥ తిరువల్లి క్షే. డి. 80-81 వీరస్వరూపుల సంగు పునదిలమున యం. యన్. పూర్ణలింగంపిళ్ళే. బి. ఏ, యర్. డి. గారు "జెల్లాలులేక దాగివడకవి నామము"నుగురించి ఉపన్యాసించుదురు.

చెన్నపురి సుగణిలాససభ. - సేటి సాయం కాలము 5-80 గంటలకు విక్టోరియా క్లబ్బులో ఈసభ వారు పి. సంబంధ మొదలియారు బి. ఏ, బి. ఎల్., గారిచే రచించబడిన "గోల్డెన్ ఫెట్టర్సు" అను నాటకమును ఆరభమున బ్రదికెను.

చెన్నపురి యన్. డి. సి. ఏ. జంతుప్రదర్శనము. - చచ్చే జనవరి 3-వ తేదీ కిదికాదు. సాయంకాలము ౪ గం॥ సంభానా హైస్కూలులో శ్రీ గవ్వూరు గారి యొక్కయు శ్రీ నెంటండు ప్రభుగారి యొక్కయు యాధికర్యము క్రింద ఈ ప్రదర్శనము జరుగును.

రాణోట్ల వేదకలలోచనలో ఒక తెలుగురి పోస్టాఫీసు - రాణోట్ల వేదకలలో నవట అప్పటి చట్టుకు ఒకప్రత్యేక పోస్టాఫీసు ఏర్పాటుజేవబడినది. అచ్చట కేంద్రీయ వక్రమానములగుడ నీయవచ్చును సెలంగు బ్యాంకి పనిమాత్రము జరుగదు.

మహాజనోప కారసంఘము. - రేపు సాయం కాలము 5-80 గంటలకు చూళి చెంబలూరుకాయకర్ వ్రేయరీపాఠశాలయందు పచ్చయప్ప కళాశాలలో అరవవండి తులగు సి ఆర్ గోవిందరాజ మొదలియారు అరవగళుగారు మనమ చేయవలసిన భర్తవము గురించి పంచములకు ఉపన్యాసించురు. కేసుందరనేక మొదలియారుగా ఆధ్యక్షతను వహించుదురు.

వైశ్య స్నాతకులకు విందు. - ఈసల 15 వతేదీ చెన్నపురి గోవిందప్పనాయకుని వీధియందుకు శ్రీ కృతాపర మేష్వరీ సభిషులో ఆర్య వైశ్య మహా సభయ వైశ్య స్నాతకులకు విందు జేయబడును. లెక్కిన విషయము కార్యదర్శియగు యన్- సుబ్రహ్మణ్యము కట్టి డి. ఏ గారికిగాని, లేక చల్లా- గురస్వామి కట్టి డి. ఏ. బి. ఎల్. గారికిగాని చాగిసి తెలిసి కొనవచ్చును.

లాకొలేజి సాంవత్సరికోత్సవము. - రాబోవు జనవరి అంక్తమున ఈ కళాశాలాక్షురపు విద్యార్థులను పాఠ విద్యార్థులను జేరి సాంవత్సరికోత్సవము జరపుదురు. ఇంతలో జేగోగవారు 2 చందాకు లెక్కనలేక కార్యదర్శి లగు హైకోర్టు చక్రీలు డి. వి. చుద్రిక్ష్ ఆధ్యక్షుగారికి గాని సి. వి. కృష్ణఅయ్యరు గారికిగాని పంపవలసింది. లెక్కిన విషయములను దెలియగో పాఠ విద్యార్థులు నాలుగు మూలముగ దెలిసికొనవచ్చును.

క్రీడావార్తలు. - ఇంటర్ కల్లీజియట్ ఫుట్ బాల్ విన్ 9 వతేదీ నడువారము సాయంకాలము రాజధాని కళా శాలా క్రిడాభూమియందు, క్రైస్తవకళాశాలయ కల్లీకళా శాలయను జరిగిన ఆటలో ఇరు కేటెలును సమానగ ములిగి. ఇంటర్ కల్లీజియట్ హాకీ. - విన్స్ 9 వ తేదీ సాయంకాలమున న్యాంకళాశాలా క్రిడా భూమియందు చచ్చయప్ప కళా శాలయను న్యాంకళాశాలయను జరిగిన ఆట సరిసమానముగ ముగిసెను. మొన్న సాయంకాలము వైస్ కళాశాలయ వైద్య కళాశాలయ వైద్యకళాశాలాభూమియందు ఆ.సి. వైద్యులు 2 గోలు చేసి గెలిచిరి.

అండను, దీక్షుబరు 9:—కేపుటవుక్—గాయము
 తిన్నట్టియు కొంచెము స్వస్థత గానున్నట్టియు న్యూజిలాండు
 సైనికులు 180 మంది స్వ.శతమునను బోవుచు విచ్చటికిరవచ్చి-

వ్యవస్థాపకములు

డాక్టరు జి. సి. బోయగారి:— పరిశోధనములను జరుపుటకు బోను గాడిత 75000 లు నిమిషముకు ప్రతిపాటునకు 50 శేరియ్యటకును నడుమలకు ఉడికిరి.

బొంబాయి పరిశోధన సభ:— బ్రహ్మశ్రీ భర్తరమణ రామకృష్ణమహాస్వలవారికిని, వైద్యరారికిని, కొన్ని కారణములవలన మనస్థిరముయందుటయూ, ననంతరము వారు చేరొకసభ నేర్పటముయూ, వారు గలించినవారితో నా సభ శీర్షికలొక కృష్ణమహాస్వలసభ యని పిలువబడుటయూ నెలలకును చెలియను- 3 సం॥ల వేల గామండిన యారెండు సభలను యేకమైనది.

బొంబాయి పరిశోధన సభ:— వసంతరావు దబోల్కరుగారిని బొంబాయి పరిశోధన సమితియందుకి- ఈయన గాడపాదస్వరూపియ్యాల తెగవారివాడు. కీర్తిశ్రీమ లకు వారాజులవాడు గారికి మనసుడు. వామా గారు బొంబాయి కావనసభలో సభ్యులుగానుండిరి. దబోల్కరుగారు 1910-వ సం॥లను బొంబాయి పురపాలకసంఘమున సభ్యులుగ చేరిరి. 86 సం॥ల క్రితము 1883-84 సం॥లో రఘునాథవారాజులు భోలేగారు పరిశోధన గానుండిరి. ఈనెల 22-తేదీన దబోల్కరు గారికి సర్ జేమిట్సుచే బీజిథాయి గారు వదలిసంపెదరు.

కొత్త నవోత్పత్తయ:— కలకత్తాకు వచ్చి యొకటియడ ఇంజనీరు 120 రూపాయలను తీసికొని కలకత్తానుండి బంగారపు గడియారమును గొలుసును వేసికొని వట్టమునకువచ్చి బండియెక్కి బ్రష్టులతోటలువచ్చి అక్కడగొంత త్రాగి

వీరికి అపరాధవాదమునందు విడుదలయిరి- జరలు బోతాగారు రాజకపోయిరి- కాని వారు వీరలసాహసకృత్యముల గొనియాడుచు మిక్కిలియును దక్షిణాఫ్రికావారి కాద్యనీయులను సందేశము నందిరి.

అమెరికా.

తాటస్థభంగకార్యముల నాపుట.

లండను దినపత్రిక 9:— వాషింగ్టన్—తాటస్థభంగ కార్యముల జేసిన వారిని దండించి యొక నట్టి కార్యములు జరుగకుండుటకై చేయవలసిన యేర్పాటుల జరిపించుటకు ప్రకృతిగర్భమువారు అభ్యర్థింపబడగానూడ సభ గూడి విచారించుచున్నారు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, మెక్సికో.

లండను దినపత్రిక 10:—వాషింగ్టన్—కరాంజగారు ఆరిడనదొగాని మెక్సికో రాయబారిగ నియమించుటచే అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారికిని మెక్సికోవారితమువారికిని రాజకీయసంబంధములకు మరల అనుకూలమయ్యెను. ప్లేవరు గారు సంయుక్త రాష్ట్రములవారి రాయబారిగ పిలిచి నున్నారు. వీరు మెక్సికో రాయబారిగ పంపబడవచ్చును.

ఫిలిప్పీన్స్

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికినచ్చిన తంతివార్త
బాల్యనరాష్ట్రములు.

లండను దినపత్రిక 8:— ఓక్రైను గవర్నరునకు కత్తరమున 12 మైళ్ల దూరమునకు చేరితిమని బల్లయు (ప్రకటించి) బల్లరుసేను మొహాద్దీలో ప్రవేశించెను. బెరెను కత్తరమున నున్న మాంటిగో స్థానములపై ఫిరంగులను కాల్చితిమని ఆస్ట్రీయావారు తెలిపిరి. వార్తాన సదిమిదనున్న దేశము కుక్క మంజులముగను ఈనెల 5 వ తేదీన బల్లయు శ్రీరముగ తలపడి పూర్తిగా నోడింబడిరని పరామ వాద తెలిపిరి.

రష్యా
ద్యివానది యుపనదివాటి ఉక్కుటలుకు దక్షిణమున 16 మైళ్లలోనున్న రీగానమిషమునందలి దీవిలోనికి రావలెనని శత్రువులు ప్రయత్నించిరి. రష్యములవారిని తిరిమిరి. రష్యను లూక జర్మనునిమానమును నేలగుల్పిరి.

స్పాన్య
పాంపేనులో శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. పాంపేనుపొలుయొద్ద శత్రువు లాకరిమించిన కందకమునండి పరామవారు వారిని తిరిమిరి.

ఇటలీ.
క్రాస్ మైదానము నొద్ద శత్రువువదాతినేను తలపడగా ఇటలీవారు తిరిమిరి.

మరల బండియెక్కి కాస్టిల్లాలో దుశాణమునకు వచ్చెను. అక్కడగూడ కొంచెంత్రాగి కొల్లించగద్దకువచ్చి మరల త్రాగెను. అక్కడ నెరగో, 100 రూపాయలనున్న బంగారపు గడియారమును గొలుసును లాగికొనిరి. ఆతడు నిమిషపు నిమిషము పోలీసువానితోవచ్చిగా వారు దీనివిషయమై దర్యాప్తుజేయుచున్నారు.

నాకలు:—బొంబాయినుండి అయిదవది, తిలక్వపట్టు నాకలు 1 వాటికివెళ్లెనది. సీతంజుమిగవెనీ, ఇటీవల దొరతనమువారు పీఠాకలను కొన్నిటిని కళపయగొనిరిగాని యాకం పెరివారు వి. వి. ఎస్. ఎస్. కంకెనివారి స్త్రీమణులను నవయోగించుకొనుచున్నారు. మొవారిగానాక సీతంజుపట్టు తెచ్చుచున్నది. ఇండియా నడునబాలవదగుటచే అలస్యమునకు, అది గాక ఇర మాట్లాటోగాని దార్జి నెట్టుటచే నందియ్యవలసి యున్నది. సాంబట్టి నాకగూడ టపాలను గొనివచ్చుచున్నది. ఈరెండు నాకలను బొంబాయిగవరమునకు తోలికాడును నురువాడునుచేరును. టపాలకాళివారికి బొంబాయిలో 2 ని చాలయెల్లడికాగలను.

అస్సిస్టెంటు ఇంజనీరు:— ఇండియాలోని రైల్వే ఇంజనీరులగు కాటలలో 1916 సంవత్సరమున ఇండియా మంత్రిగారు వెక్కుండు అస్సిస్టెంటు ఇంజనీరులను నియమించెను. ఈ ఉద్యోగుల నియమించుటలో వీరిక ఎన్నిక సంఘమువారితో ఆలోచనల నుంపునకు. ఈ ఉద్యోగము కొరకు అయ్యపారములపై దరఖాస్తులు కల్పేసంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెలనుండి పంపవచ్చును. ఇండియా కార్యాలయము పబ్లికవర్క్సు డిపార్టుమెంటు కార్యదర్శిగారికద్ద తెలిపి విని రింపబడిన ఫారములు దొరకగలవు. దరఖాస్తు వార్తకు 1-7-16వ తేదీకి 21 సంవత్సరముల గడవలయును. కాని వారికాతేది సరికి 24 సంవత్సరముల వైబడగూడదు.

సంయుక్త మండలముల పంచాయతీలు:— కొన్ని కొన్ని గ్రామములలో పంచాయతీల నేర్పరచి వానికి కొంత అధికారము నొసగునమిత్తమై దొరతనమువారు చాలకాలము నుండి ఆలోచించుచుండిరి. ప్రస్తుత వివిషయమున పర్యటన మొనర్చి వివరముల పొగుడేసి దొరతనమువారికి కావనము లొనర్చుటకు నూచనముచేయు నిమిత్తము దొరతనమువారిక కమిటీ నేర్పరచిరి. కలెక్టరు ఇ. ఎ. ఫ్లెయ్యూగాడు, డిప్యూటీ కలెక్టరు మేజరువచ్చుచు నుపాసాగాగారు ఈ సంఘసభ్యులు. పంచాయతీ విషయముల చక్కగా నెరిగినతరు మనస్సులతో నీ సంఘము వారా గొనింతురు. ఈ స్థానమున సంఘమువారు ఫిబ్రవరి, బిల్డి, గొరకుపురు, బిర్లా, చెరు, కాకీ నగరములకు వెళ్లుదురు.

నేనలోనుండి పోషించినవానికి శిక్ష:—రణధీశ డను వాడు నైసికుడుగానుండి వారిపాటు నైసికులచేతి పిరచి కల వరముచేయుచున్నాడు. కొత్త నైసికులను నేనలో చేరినీకు వుండ నున్నాడని లాన్సువాసుకు వాదనసింగు తెలుగగా పూసాలలో నేనాని వానిని పట్టుకొనుటకు బిల్లా మేజిస్ట్రేటు నకు (వానెను. బిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువుప్రకారము పోలీసు డిప్యూటీ మాపర్మెంటు రణధీశని పట్టుకొనగా వాని కత్తుమువారు చాలమంది కచ్చి వానిని విడపించుకొని పోయిరి మరల శిరణధీశ డనువాని పట్టుకొనిరి నేనా రణధీశుడను గాను నేను 4 సంవత్సరముల క్రిందకు నేనలోనుండి వెళ్లిపోతిని. నేనెన్నడును దాని నుండలేదని, రణధీశుడు తెలిసెను. అందుల కతనికి 3 నెలలు కఠినశిక్ష విధించబడినది

విద్యార్థి సాహాయ్యము:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో టెక్సాసు అనునది యొకవిస్త్రురాజ్యము. అక్కడ శాస్త్రజ్ఞానాశ్రమము చదువు బాలకు ధనశోపములన నెక్కుడు కష్టముల పడుచున్నారని అక్కడ నున్న వ్యాసు వారు లండనుకు తలచి వారికి ఋణములనిచ్చి సహాయము చేయటకై నూతనముగ వోకనిధి నేర్పాటుచేసిరి. ఇట్లే ఇతర విద్యార్థులుగూడ చదువుబాటి నిడివరకే ధనసహాయుండినది. మనకేమందుకూడ ధనమందులన జేకాభిమానులు ఇట్టి ధననిధు లేర్పాటుచేసి విద్యార్థులకు ఋణము లిచ్చినయెడల జేకాభిర్పదికి కారకులగుదురు- విద్యార్థి కేతనము లండనికిని దొరకవు. కాన నిట్లు ఋణము లిచ్చినయెడల నెల్ల వారును విద్యావంతులగుటయేగాక వారు తిరిగి ఋణమును తీర్చిన ఆధనములన తిరిగి యింకొకరికి సహాయము చేయుటకు వీలుండును- ఈనక విద్యార్థినిధికి జేకాభిర్పదికి సహాయము చేయ నిచ్చగలవారు ఈవిధముగా ధననిధుల నేర్పరచిన జేకయన కెంతయు శ్రేయస్కరమైన విషయము.

శ్రీరాజప్రతినిధిగారు:— లాహోరులోని రాజపుర కళాశాలలో కంబాబులూని సుస్థా వాధియులు ఈనెల 10-తేదీ నుధ్యాన్నము 4.80 గంటలకు గోటించుచునేరి.

శ్రీ ద్వనివ్యాసమున పతకములు:— ఏ. కే. ఎ. ఎస్. ఒహలుగారు ను 1000 ల విజయ గల ఇండియా వొరతనము వారి సుజాపత్రికములను గొనిరి. 1-1916 వ తేదీ మొదలు 6 ఫర్మియమిద వచ్చు 4డ్డిగో సువర్ణపతకములను గారి గంపు నులో ఉన్నది శ్రీ ద్వనివ్యాసము అగ్రస్థానమున బడసిన విద్యార్థికిని చెప్పపులో మంత్రి సాకుల పరీక్షలో మొదటి స్థానము బడసిన విద్యార్థికిని ఇచ్చుట కేర్పరచిరి.

శుభేవాన రామస్వామినాయకు వి. ఓ. ఎ:— 28-9-1915 వ తేదీన మెసరామేయము మొదల కలులు, అయ్య రాలో జ గిన యుద్ధమున కత్తు తన జట్టులోని వారిని నడిపి చుచు పోక్కుసొండుయందగా గుంకు దెబ్బ తగిలినది. గాత్ర యాతకు చికిత్స నంగీకరింక పని సాగించుయందగా మరయు గుండు దెబ్బ తగిలి యాతకు చుపోయెను. చుపోయిన తే మొదలు మొదటి తరగతి ఆస్థులకు పొందినవారి భార్యలకి ఇచ్చుటకు ఫించెన వాడునుగారి భార్యకు ఇచ్చుటకును.

ఒకచాత్య:— రంగూనులో 17 వ తారీఖున మధ్యాహ్నమున ముగ్గురి వల్లనాంధ్రు చేరవపట్టుకొనుటకు వెళ్లి: వారిలోఒకడు తిరిగిరాలేదు. విచారించగా వానికేరముటాంగు చెక్ బ్యూరర్ల దొరికినది. గొంతుక కోయబడి, ముక్కులోకి య్య కుక్కబడి, నోటిలో బుడగ మారబడియున్నది. మిగిలి వారిద్దరిలో ఈహాయి అరవానిరి ఆరెట్టుచేసిరి. రెండవ వాడు యింకను దొరకలేదు. వీరిద్దరిమిదకు నేర మారోపించడినది

ఒక అస్సిస్టెంటు తీర్పు:— ఫిల్డేపూ 6 అస్సిస్టెంటు నెకలెంటు ఆఫీసరువై కొన్ని మాసహ కరముల వాగ్గులవాగ్గి నందుకు మేజిస్ట్రేటు గారు సంజయ పత్రిసంపాదకునకు మాసముల విడిఖయితుకు నిధించిరి. ఈతీరువై తకు నెమన జడ్జిగారికి అపీలుచేసికొ నెను, ముద్దయు తనపత్రికలో నొక గును పుకటించెను అలేఖ గొరకభంగకరముగ నుండెక విచారణలో ముద్దయులేఖ వాగ్గినవారి పేరు వెల్లడించెను లే. తాలూకు అసలుకోర్టులో దాఖలుచేసెను. జడ్జి గారు ముద్దయ నేరగుడేఅరిగాని శిక్ష నుకొట్టి వేసి 50 రూపాయలు అపరాధమున విధించిరి.

బండలో దొంగతనములు:—కలకత్తాలో బండలో దొంగతనము లధికమగుచున్నది. ఆ కారణమున సామూహములై రెండు మోటారుబండ్లు పురవీధుల గస్తుదిగుచున్నవి. 6 మోటారుబండ్లలో ఒక సార్వెంటు కొందరు నైసికులు ఉండుక పురముయొక్క ఉత్తరభాగమున దొంగతనములు జోర నుండుటచే ఆప్రాంతముల నీబండ్లు పలుసార్లు తిరుగును. వాప్రయందంతకుగూడ (కొంతవిరాళముతో) నీబండ్లు పురవీధు దిగుచుండును.

ఒక వివాహము:— నవగర బామసా హెబు 1 ర, ఋకు సింగ్ గారి సోదరిని యోధపురము నుహారాగా కిచ్చి ఈనెల 9-వతేదీన వివాహము చేసిరి.

ఒక వింత తీర్పు:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో న్యూజెరికు అను నొకవిస్త్రురాజ్యము గలదు. అక్క నొకనికి మూడునెలల కఠినశిక్ష గలదు. ఒక మగశిక్షుడు ఒక ఆడశిక్షుడును. ఆ పిల్లలకు పాలదబ్బాకొని తీసికొనికడ పాలుపోసెను. ఆపాలలో విషపదార్థ మిడియో కలిసియుండెను. అందువలన శిశువులిద్దరును రెండుగంటలకాలములో మరణించిరి.అందుచేక కంపెనీవారిమిద కేసుచేసిరి.జడ్జి కంపెనీ వారిమిదనే నేర మారోపణచేసి కష్టపరచునకై, ను శిశువు చుపోవుట ఆడశిక్షుడుచునిగోవుటకంటె నెక్కుడు నష్టమనితలచి మగశిక్షువుకై 2000 పానులను ఆడశిక్షువునకై 100 పానులను ఇ య్య క ల యు న ని తీర్పు చే సె ను ఈ వింత తీర్పు నచటి శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదీనుల సంఘమువారు చర్చించిరి- శ్రీలు ప్రజాభివృద్ధికి కారణముని కొం యను, తిలిదండ్రులకు కష్టదశలో కుమారులకంటె కుమార్తెయెక్కువసహాయముచేయుదురు గాన ఆడశిక్షువుకే యెక్కుడైనప్రతిబింబవలయునని కొందరును, శ్రీలు పురుషులు గుమాముకాన సమానముగానే ప్రతిబింబించవలయునని కొందరు వాదించిరి-వ్యాసుసానువారు పురుషులగునక పురుషులయం దెక్కువసహాయము గవలరచిరిని కొందరు నడిపిరి-

Punjab Association's Resolution.

LAHORE, December 10.

The Punjab Association under the Presidency of the Editor of the "OBSERVER" passed Resolutions on Wednesday last, offering a cordial welcome to His Excellency the Viceroy, expressing gratification at the response to the Punjab announced Fund and urging the desirability of the formation of an All-India Press Association to safeguard the liberty and the interest of the press.

The Afternoon Functions.

LAHORE, December 9.

The afternoon functions in connection with the Viceregal visit consisted of a garden party by the Punjab Chiefs Association on the grounds of the Chiefs College, Lahore, at 4-30 P. M. Police and military bands played and the reception passed off most successfully, the spacious lawn being beautifully decorated for the occasion.

The Pudukottai Representative Assembly.

His Highness Thanked.

PUDUKOTAH, December 11.

The reading of the address over, Mr. G. Sundarasa Sastriar addressed the following words of thanks. He observed that it must be a source of pride and pleasure for His Highness to have inaugurated that Assembly when it had not struck that eminent statesman Sir A. Seshu Sastri. Being thus the parent of that Popular Assembly His Highness naturally evinced such parental solicitude in its development by enlarging its franchise and widening its scope. He continued:— On the happy occasion of your return to the State with the Rance, Your Highness announced the increase in the elective seats by raising the number from 19 to 25. More valued than any of these gifts for the association of the people with the administration is your gift to us of a mother in the person of the Rance who promises to release in herself the hopes of your subjects. This is not the occasion for me to enumerate the blessings of Your Highness's rule, but I hope in common with other members of this Assembly and of the public at large that the many blessings which Your Highness has already granted will continue to multiply to be acknowledged by your subjects at the Golden and Diamond Jubilees of your reign and of your marriage. We are always ready to represent the views of the people on administrative questions and we welcome such opportunities of service.

His Highness then thanked the Assembly for their good wishes to the Ranees and himself and complimented Mr. Bastiar on the choice language he employed in conveying their acknowledgements. He said that it was gratifying that they appreciated the efforts made to enlarge the elective element and the freedom of discussion. His Highness in conclusion wished the initiation a career of growing usefulness. Three cheers were then proposed to their Highnesses which were enthusiastically given the whole audience standing. His Highness in turn proposed three cheers to His Majesty after which he with his consort left for the Palace. The proceedings were then resumed and at the suggestion of Mr. Barn they were conducted in Tamil.

Mr. M. K. Gandhi is visiting different places in Kathiawar for collecting funds for the Gokhale Memorial.

A Communiqué mentions that in the north of Arras a curtain of fire stopped the German attack, west of the hill 140 in Viny Crest.

The Sessions Judge of Faridpur convicted one Purna Chander Goswami of murder by shooting one Janaki Pal with a gun over a quarrel and sentenced him to transportation for life.

A number of questions will be put at Monday's meeting of the Legislative Council, Bengal regarding the Police protection against anarchical crimes in Calcutta and famine at Bankura.

The Maharaja of Darbhanga arrived in Karachi to-day and was publicly welcomed with considerable pomp. The object of his visit is understood to be to promote a great Hindu religious revival.

The marriage of the sister of the Jamsaheb Ranjitsinghji of Nawanganar was celebrated on the 9th instant at Jamsa-
gar with the minor Maharajah of Jodhpur. The Agent
to the Governor at Kutchiwar, Mr. E. Macconochie, was
present.

The installation ceremony of His Highness Maharana Sri Udaybhakti to the gadi of Rajpura was performed to-day by Mr. C. W. M. Hudson, Political Agent of Rewa Kantha. Naded, the capital of the State was 'en fete'. Representatives of neighbouring Native States and smaller dignitaries of the State came there to participate in the festivities.

Latest Telegrams.

Diplomatic relations with Austria are in danger of being broken off by the United States unless the latter's urgent demands for the disavowal of the sinking of the "Ancona" and any repetition thereof are complied with.

Count Bernstorff has informed Mr. Lansing that the attaches Roy Et and Von Papen will be recalled in accordance with the request of the American Government and has asked for a safe conduct to be obtained for them.

PARIS.—The Communique says that the Germans have been thrown back beyond the crest southward of Saint Ouplet.

President Poincare to-day received Sir E. Grey and Lord Kitchener who later lunched with President Poincare and members of the Cabinet.

The War Office communique says that the Bulgarians on 6th instant, after heavy bombardment attacked the British westward of Lake Doiram. Small parties entered our advanced trenches but were immediately driven out with bayonet.

The Bulgarians again attacked on the 7th and their superior numbers drove the British out of their positions. The British were withdrawn under cover of darkness to a new line. Reports of the British losses have not yet been received. The British on the 8th successfully repulsed all attacks and in the evening withdrew to new position in order to conform to the general alignment.

Much German coal has arrived at Constantinople, but submarines hamper its transference elsewhere. Syria is being bared of olive and cedar trees in order to provide locomotive fuel. Bread is not always purchasable by Christians at Constantinople. Owing to the Germans requisitioning hundreds of thousands of pairs of boots £2 per pair is vainly offered.—(Pioneer Cable.)

(శి) చెన్న పురి గవర్నరుగారు

కుంభ కోణము.

శ్రీ గవర్నరు గారు కుంభకోణమునకు 1 గం 30 నిమిషములకు విచ్చేసిరి. గబురలెక్టరు మున్నగువారు శ్రీవారికి స్వాగతమొసగిరి. ఆనంతరము ౧ వర్షపు గారు గబురలెక్టరుగారి బంగారపు దయచేసిరి. కుంభకోణమునా నుంచునంతి కాళము పీఠమున యుండును. సమూహపత్రికను లిప్పించుటకై మధ్యాహ్నము నాడు గంజులకు బొర్లరుపురనుండిరమున సభయొనర్పబడిను. సమూహపత్రిక సమర్పణకానంతరమున కృష్ణనాయక సమాజసభ్యులను పురపాలక సంఘసభ్యులను గవర్నరు గారికి జేర్చిరి నెరిగించుటచిరి.

విద్యమల సంబంధము ప్రామాణ్యత వడసిన నగరమునకు
వచ్చుట తమ కేరళయ నుండిను మొదలవిన దని చెప్పుచు కుంభ
కోణనగరవాసువులకు మదరాసు జైద్యకాలానాక కౌనరించిన
సమాచారమునకు శ్రీమతి వారల ముగుల వినితించిరి. అం
తిరమాన పురజనులసమూహసప్రతిముఖయందు నిష్క వినియోగిన
యంతముల కొక్కొక్క దానికి శ్రీమతి సమాధానము చెప్పిరి.

మరికీ కాటావల విషయమున వీరరిసిననుచారు జూలై 28వ తేదీన బారీచేసిన తిరు ఉత్తరవును తీవ్రగ నాటాదించి ప్రజలు కోరినట్లు పన్నులు మున్నగువానినిండి ఋణతీర్తన మున కవకాశము కలుగ జేయుదురు. పాతాశనూతి ద్వారా నీటి సరిఫరా జగుటకు శ్రీ చారికి సంతిస మొదలైనది. రెండవ నూత్నికొరకు కోరిన రుణము గ జేటుకొన ప్రచురింప బడినది. కొలది బలముననే దొరికిన యిట్లు వారి అభిమతి సందర్భమైనది. 16000 రూపాయలు లాభవలెనని ప్రజల ప్రార్థించి, ధనము సర్దుబాటు కాగనై రెగినప్పటియు లాభర్పణమును నీటి సరిఫరాను కృద్ధి చేయుటకు చేయు బహుమన్న కార్యముల పరిష్కరణముల నూడెనది. మహమ్మదాము చెరువు మరి మృత్తుడు ప్రయత్నము లానర్పణనూడదు.

వైద్యశాలలలో క్రొత్త నేర్పును బడిన వార్డును తె
రువ ప్రజలొచ్చిన వార్డును శ్రీ నాటి బలంప జేసెను.
వైద్య శాలాభివృద్ధి నమి త్రిమ ప్రజలు చాల శ్రమ దీసికొనిరి.
ప్రొక్టర్లును లెంటిను క్లాసునియును. నీవిలువలను గ్రేడు
ఉద్యోగి నికని నియమింప వలసినదను పార్శ్వము అంగీక
రింపబడక పోవచ్చు ననటమే రెండు కారణములు కలవు. ఈ
ద్యోగి కీడువలయు జీతముభాంను రాష్ట్రీయ ఆహాయములపై
బడును ప్రస్తుతస్థితిలో నాభారము నని భరింపజేవు. యాధ
మూలమున వైద్యశాలలోని యుద్యోగులు ఇతరచోట అత్య
వసరమై యున్నాదు.

పీల్చుకొరకునా శ్రీల కొరకును ఒక వైద్యకాలము
నిర్మించు నవైద్యమునును గ్రహణంబొరలెనుమానారి సహాయముగా
నశేషించిరి- చోరలెను మాదు నిరాకరించిరి-

కవివయమై తిక్కన కవిత్వంపలసి, దని సమ్యక్పత్రమున
కాలంబడెను. ప్రజల ఉద్యమమునెడల గవర్నరుగా రధికముకు
సానాభూతి మీదికి త్యాగమును కనుపరచిరి. కాని ప్రభుత్వవిషయ
వాదకి భిన్నమయి మిగిలినచే నాడు లెనుపెలి సందియ్యకాల
కున్నాడు. అందునను దుంధికోణమును పనుయలోపల ప్రభా
నాయకులలో నీవివయమును పర్యవేక్షించుని శ్రీవాగు నెలవిచ్చి
రి. దుంధికోణమునకు ఏమో ఒకనీతి స్త్రీ కను వెద్యకాల
కలచనియో, ఇతర పట్టణముల కట్టిపడపాడుమైన లేదనియో,
ధకము సర్దుపాట్రైవో వీటికి గొరతనమువాడు పిదమమును
నాయకులు న్యాయమునియొ సరిజల గు రెక్కగముయను.

కాశీకర్మమును ముగియించుకొనితన ఆశ్రమమును దొరతనము
వారికి నిశ్చయమైనది. ఇందువిషయమే దొరతనమువారు ఘన
సహాయము చేయదురు. గాని ప్రస్తుత మివంటైన ఆశ్రమార్థము

మ కాకపోవుటచే నీశిష్యులు మంచిలో జూలు వచ్చునందా
అప్పుడేయబడును. కొత్త బాలికాపాఠశాలల నేర్పరచుటసూ
ర్చి వారితముచా రాలొందియు. ఈలావున వెనుకటి పాఠ
శాలల పభివృద్ధిచేయుటకాకమున్నవో లేవో అది విషయ
మును ప్రజలలోంచిపడగును. ప్రతికొమార్తెవృద్ధినిసూర్చి తంజా
వూరిలో నొనగబడిన సమ్మతిపరిమితిని వ్యాపింపబడినదని
యు అందులకు తాముచు నొనగిన ప్రత్యుత్తరమును చూడవల
సినదనియు క్రివాను చెప్పిరి.

చైతన్యమును సాక్షాత్తుకొను స్వాతంత్ర్యము నొసగవలసినదని సంఘముల నియోజిత గణపతుల నెమ్మచేయవలసినదను విషయమును తమ వాతా నెత్తుకొనబడినది. ఈ విషయమును దొరతనము వారాలలోచన గలుపుదురు. కాని చైతన్యము నెమ్మకొను స్వాతంత్ర్యమును బడయుకోరికకా పురపాలక సంఘమువారే ఏకాభిప్రాయముగ నుండలేదు. సువర్ణర ప్రాచీనంభముననే అభిప్రాయభేదము కనుపడినది. ఆర్థికవిషయమున మరికొంత అధికారము నొసగవలసినదని సంఘమువారు కోరిరి. కాని ఇది వరకే వీరి అధికార మెమ్మచేయబడింది అనివేకపు ఖమ్మలలో మాత్రమే వై అధికారుల సంఘమువారి అధికారమున కడ్డుదమ్ము చుండుదు. కాన ఓక్కుబిగి యెండవక నిఃపది గవర్నరుగారు సహా నిర్దిరి.

అనంతరము పురపాలక సంఘమువారు తమకు సలిపిన
మార్గాదళకు శ్రీవాళి వందనముల సన్నివిధి.

వ్యవసాయక సంఘము వారు పుష్పించిన సన్మాన పత్ర
హాసకు శ్రీవారధివంశరమున ఉదిత పత్ర్యత్తర మొనగిరి. ప్ర
భుత్వ కాలమున నెట్టి సంఘమును శ్రీ వారు దర్శించుట కిదియే
ప్రభుప్రధానము. వీరి పరిచయ మొనర్చుటవలన తమకు
కలిగిన అనందమును తెల్పడించి సంఘము లోని
సభ్యుల సంఖ్య అభివృద్ధి నొందుచుండినందుకు సంఘము వారు
నభినందించిరి. వీరిని జూచి యితరులు కూడ నెట్టి సమాజముల
సేర్పరతురని తాము నమ్ముచుంటిమని శ్రీవారనిది. మంగలలూ
రులో నొక సేరి కలదు. ఇట్టి సేరికి వెక్కిరింపని స్థాపించుట
యొక్కమే. కాని ప్రస్తుతిముఖ్య సమయము ఆ కారణమున
దొరతనము వారి దివ్యమును భవమును వేర్చుంపజాలరు. ఇంతే
గాక ఇతర స్థలములలో కూడ నిట్టి సేరిల దొరతనము వారు
సెలకొల్పవలసి యుండును. ఈ కారణములట్టి ఈ జిల్లాలో
మరియుక సెరిని సెలకొల్ప దొరతనము వారు సమర్థులు. వేరు
వేరు స్థలములలో భూముల సేర్పర ఆయా స్థలములలో వ్యవ
సాయము చేసి రైతులను చూపించినదను మరెయిక సూచన
మును సంఘము వారొనర్చిరి. ఇట్టి కార్యము లుపయోగ కారులే.
గాని సేరి క్రింద నీ భవమును వినియోగించిన మరెతిలాభము
కలుగగలదు. రైతులకు తమ భూముల నూతనవిధానముల దిమ్మ
కొనవలసి యగునాడ ప్రోత్సాహపడువచ్చును. వ్యవసాయ
కాభివృద్ధి కు లాభకూడ అమగు. ఇమిగుల హాసమొనరితురు. సహ
కార సంఘములకు దొరతనము వారు భవసహాయ మొనర్చుచుండు
విధానమును సెలకొల్పుట అనుపేక్ష చేయుట న్యాయసామిక
సమాజమున కభివృద్ధి కలుగుగాక ఆ ఆర్థికముచేత శ్రీ వారు
వారొనర్చిన సన్మానములకు తమకు గలజ తమ తెలివీరి.

ఇచ్చటనుండి శ్రీ వాసు పాఠశాలలను చూడవోయిరి.
పాఠశాలా ప్రధానోద్యోగిలను రావులచేద్దను టి. శంకర
రావు, యన్ అప్పకవి మ్రి గార్లు శ్రీ వాసులను స్వాగతము సగి
పాఠశాలాధిపతుల నన్నిటినిచూపిరి సామంతులమున శ్రీ
వాసు గౌరవార్థము పదార్పనముచే జనుపబడినది.

సమతాధాన కర్త.

అంశము; దేశీయము 10:— సైనిక సమర్థాన ప్రాంతభ
వదన సేవినోయి అయినతము స్వీకరించునో ప్రియమహాన్
య్యోగారి సమయము చేయట్లు తెలియజచ్చితి. ఏకట్లు చేయట
చూ. ముఖ్యమును పర్యవసానములతో గూడియుండునని
తోనునుండి తెలియవార జచ్చినది.

అస్తి యోగమునకు తిరుబడి సామగ్రి

అందుచే దేశంబరు 9. -- చక్రవర్తివారు దేశస్థాయుక్తవారి
పనుతుల బుద్ధివారిని, ఇందుకు పుత్రికావయన ఆస్తియును
రుమేరి యాపంజెరుచ్చు కొన్నిధాన్యపు దినుసుల, తమనక
మొనర్చుకొను చుండిరి. ఆస్తియును ఆహారధాన్యముల బంప
హంగివారు నిరాకరించినది దెయిలి ఎక్స్ ప్లెస్ పులికకు
జిన్సా బిశేషుర తెలియదనెనె.

గోఖలే స్మరణవిహ్వలభి:—ఈ యిట్టి ధనమును నను
కూర్చుటకు గంధిగారు కత్తివాడుతో సుపారముచేసిరి.

రాజపిప్పలసంస్థానము:—రాజపిప్పల మహారాజు కీ
విజయసింహాజీ గారి పట్టాభిషేకము జరిగినది.

THE GREAT WAR.

Bulgarian Attack: Silenced by Allies.

TERRIBLE WINTER IN MACEDONIA: 29 DEGREES OF FROST.

Scarcity of Food in Germany: People Discontented.

FALL OF MONASTIR DESCRIBED: GOOD SERBIAN RETREAT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Premier's Audience of the King.

LONDON, December 10. Mr. Asquith had prolonged audience of the King yesterday evening.

Recruitment Under Group System.

LONDON, December 10. Lord Derby has telegraphed to a Lancashire paper denying the rumour that the recruitment, under group system would be extended beyond Saturday. The "Westminster Gazette" approves of making this clear and considers the suggestion for extension harmful. The papers says:—"We are all under pledges in this matter. The majority of conscriptionists held their peace while the Derby Scheme was tried on the clear understanding that in case of failure there will be no grave opposition. We are prepared to abide by the understanding without casuistry. What happens after the next four days lies with the young men who are still doubting." (C. & M. Cable.)

Two British Aeroplanes Missing.

LONDON, December 10. A report from the British Headquarters in France says that two aeroplanes went on reconnaissance on fifth and have not returned. The destruction of enemy's parapets and entanglements at various points by our artillery continues. In reply to a successful bombardment of the enemy's position near Hilkon on the eighth the enemy heavily shelled Ypres and the area northward of Lille. No damage was done.

Result of a By-election.

LONDON, December 10. The following is the result of the Cleveland By-election. Mr. Herbert Samuel, 7312, Mr. Reginald Knight 1453.

More British Steamers Sunk.

LONDON, December 10. The British Steamers "Helmshuir" and "Veria" and the steamer "Goulandis" have been sunk.

France.

Latest Paris Bulletin.

LONDON, December 9. PARIS.—The Communique says there has been intermittent cannonade at various points on the Western front. The Bulgarians violently attacked at several points on our Eastern front. They were everywhere repulsed with heavy losses. Fighting continues before our bridgehead at Gradec on Vardar.

Allied Airmen's Useful Work.

German Trench Entered and Bombed.

LONDON, December 10. A despatch from Headquarters in France says that bad weather has limited activity in air, but our airmen have been able to perform useful work. As the result of a successful little enterprise southward of Arras a small party of our men entered a German trench and bombed the occupants, withdrawing successfully after completing their mission. West of Fricourt we successfully exploded a large mine on the fifth. Yesterday, near Givenchy, an enemy mine buried two of our men, but they were rescued.

Russia.

Franco-British Military Mission.

LONDON, December 10. PETROGRAD.—The Franco-British Military Mission, headed by the French Colonel Mangin, has arrived.

Serbia.

Fall of Monastir.

Serbians Safe.

LONDON, December 10. The "Daily Telegraph's" correspondent sends from Salonika an account of the fall of Monastir:—"The Bulgarians on the 28th November developed a great offensive northwards of the town, threatening to cut off the Serbian retreat along the Resna road. On the 30th November other Bulgarians came from the south, by the west bank of the Cerna, and, crossing the river, reached Kenali, cutting off the Serbian retreat towards Greece. On the 1st instant the north-western offensive was intensified by numerous Comitadjis seizing post on the Resna road. Colonel Vassitch, the Serbian Commander, realised that an immediate move was necessary to avoid being surrounded. The last Company left Monastir at 5 A.M. on the 2nd instant; the same afternoon an enemy motor entered and hoisted the Austrian ensign on the American Red Cross Mission, despite protests. The Serbs made

good their retreat along the Resna-Struga road, thus securing their ultimate retreat to Elbasan, in Albania. The Elbasan road was recently reconstructed by 38,000 Austrian prisoners, assisted by local Albanians.

The Allies in Serbia. Activity on the French Front.

LONDON, December 10. A Florina telegram received in Rome states that Colonel Vassitch has reached Resna and crossed the pass, despite the Bulgarian attacks. The German report, that the French, under the threat of a surrounding movement, were obliged to give up their positions in the curve of the Cerna and Vardar rivers, is somewhat misleading. It has been understood for some days that owing to the Serbians surrender of Monastir the Allies would make the Demir Kapu defile their northernmost position. It affords excellent facilities for defence. There has been very hard fighting on the British front, further south.

THE SITUATION IN THE BALKANS.

Disposition of Allied Troops.

Bulgarian Artillery Easily Silenced.

LONDON, December 10. The fragmentary information which is available regarding the situation of the Allies in the Balkans indicates that the British are holding a position north and north-west of Lake Doiran, east of the River Varda and to the right of the French who are west of the Vardar. The latter's principal position is the Demir Kapu Defile, twenty to thirty miles west of the point where the British are being attacked. It appears that heavy Bulgarian artillery fire which opened the attack was of short duration as the batteries were located by aeroplane, and the deadly precision of the British and French response resulted in the destruction of the Bulgarian batteries. There was a panic in the enemy camp which might have been followed up if the allies at present intended a serious offensive. It is expected that the Bulgarian pressure on the British will become increasingly severe, as the Franco-British line is acting as a magnet now that the Serbians are dispersed into the wilds of Montenegro, Albania, and Epirus.

The Retreating Serbian Forces.

The latest despatch from Salonika states that a portion of the retreating Serbian army skirted the eastern shore of Lake Ochrida and reached Epirus. The main body took refuge in Albania. The first Anglo-French supplies for the Serbians arrived in Albania some days ago.

Terrible Winter Conditions.

Troops Suffering in the Cold.

LONDON, December 10. There are strong British reinforcements at Salonika and the British position is strong, but the facilities for transport are scanty while the weather is unfavourable and the cold intense. Reuter's correspondent with the British Headquarters in Macedonia describing the cold says that hot water bottles in a French ambulance were found frozen in the morning in the beds of patients. Eggs exploded with cold, the whites freezing on the plates and ink froze in the fountain pens. At one point where the troops saw the enemy two hundred yards distant, both parties were too overcome with cold to think of fighting. The thermometer registered twenty nine degrees of frost which was accentuated by a piercing wind. There are numerous casualties from frost bite.

Greece.

Greece and the "Entente."

Guarantees as to Allied Forces.

ATHENS, December 10. The Russian and Italian Ministers have had a conference with M. Skouloudis (the Premier). This is taken to indicate that they associate themselves with the demands for the guarantees regarding the Anglo-French forces.

Greek Schools & Churches.

In Serbian Macedonia.

ATHENS, December 10. It is stated that negotiations are progressing for the restitution of Greek schools and churches taken by the Bulgarians in Serbian Macedonia. The Greek newspapers emphasise that there will be no difficulty in obtaining cereals from Bulgaria.

Italy.

Italian Report.

LONDON, December 10. ROME.—The Communique says in Monte Nero zone detachments under cover of fog penetrated one of our entrenchments on Rodil Spur but were immediately ejected. On the Calvaris height we occupied an enemy shelter capturing eighty rifles and ammunition in minor offensive operations. On Monte San Michele we captured seventy one prisoners.

TELEGRAMS.

Montenegro.

Durazzo Bombarded.

Austrian Warships.

LONDON, December 10. A Montenegrin Communique says that Austrian warships bombarded Durazzo and the Italian wireless station. A number of Montenegrin and Albanian sailing craft were sunk.

Africa.

Wounded New Zealanders at Cape Town.

Enthusiastic Reception.

LONDON, December 10. CAPE TOWN.—130 wounded and invalided New Zealanders who are proceeding home were given a magnificent reception at the Opera House. General Botha was unable to be present, but sent a message paying a tribute to their brave and noble conduct which was an inspiring example to the manhood of the Union.

Austria.

Food for Austria.

LONDON, December 10. The "Daily Express" Geneva correspondent states that the Austrians in retaliation for the German seizure of Danish cattle, is holding up cereals from Rumania. Hungary has refused to export food to Austria. (C. and M. Gazette Cable.)

Australia.

Queensland Upper House.

LONDON, December 10. BRISBANE.—The question of Queensland Upper House is again in a critical stage. The Legislative Council having voted by 26 votes to three against its own abolition.

Timely Rains.

LONDON, December 10.—SYDNEY.—Timely rains have saved early crops.

Australian War Expenditure.

LONDON, December 10. BRISBANE.—Mr. Hughes has stated that the Commonwealth war expenditure in 1916 would certainly exceed fifty millions sterling.

Bread Making and Selling.

State Monopoly in Sydney.

LONDON, December 9. SYDNEY.—The State Labour Party has secured the establishment of state monopoly in bread making and selling. The undertaking will cost six hundred thousand sterling.

United States.

German Agents' Lucidism.

LONDON, December 10. RICHMOND, (VIRGINIA).—A fire has practically destroyed the town of Hopewell where the new Dupont powder factories are located. The latter were unharmed. The Governor has ordered troops to help the town. Two men found in possession of explosives near Dupont Warehouse have been arrested. They are believed to be German agents.

Carranza's Government Acknowledged by United States.

LONDON, December 10. WASHINGTON.—Diplomatic relations between the United States and Mexico have been restored with the appointment by General Carranza of Saboratruendico to be the Mexican Ambassador in Washington. Mr. Fletcher now American Ambassador to Cuba is probably the American ambassador to Mexico.

Violations of Neutrality.

Its Prevention and Punishment.

LONDON, December 10. WASHINGTON.—At the suggestion of the President, the Cabinet held a preliminary discussion of the plans of the Administration to prevent and punish violations of neutrality.

Germany.

German Aeroplane Captured.

LONDON, December 10. A telegram from Dvinsk says a large German aeroplane landed in the Russian lines owing to defects in the engine. The airmen, one of whom was a Colonel, surrendered after obstinate resistance. The Colonel attempted to swallow his papers, but was prevented.

Typhus and Dysentery Amongst Germans.

LONDON, December 10. The "Central News" Petrograd Correspondent says:—"The epidemics of typhus and dysentery among the Germans on the Riga front are so serious that they have caused the abandonment of some trenches. They are attributable to the lack of clothing and nutrition." (C. & M. Gazette Cable.)

Peace Negotiations.

LONDON, December 10. An "Exchange" telegram from Rome says that the Diplomatic circles consider most important the announcement that Naby Boy the initiator of peace of Lausanne, has joined Prince Von Buelow in Switzerland (C. & M. G. cable.)

Discontent in Germany.

Scarcity of Food.

LONDON, December 10. An article, which is remarkable in view of the German Press censorship, appears in the "Morgenpost." It says:—

content among population owing to scarcity of food-stuffs is increasing so much that friends of the country cannot conceal their deep anxiety. Let the Minister for the Treasury, who is so optimistic in the Reichstag, walk the streets of Berlin and see the thousands of poor women standing in long queues at the shops in order to obtain a quarter of a pound of butter. This fact lesson will sufficiently convince him that everything is not so well with us as it ought to have been. Matters cannot so continue. Some people have been calling for a Dictator to solve the food problem. That is a moot question, but certainly do not need men who have proved unequal to the task of organising the food supply."

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 9. The following telegram dated the 8th instant has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:

The Bulgarians report having reached the line, 12 miles north of Lake O'Chrida. The Bulgarian troops entered Monastir. The Austrians report successful attacks against Montenegrin positions north of Berane. The French report that on the afternoon of the 5th December the Bulgarians violently attacked the bridgehead Dénur Kapu on the Tardar but were completely repulsed. The Russians report that the enemy attempted to cross the arm of the Dvina to reach the Island South Uxtul 16 miles above the Riga, but were repulsed. The Russians brought down a German airship.

The French report returning the enemy artillery fire with great violence in Champagne and progress by means of grenades in removing the enemy from the trench which they captured near Souain Hill.

The Italian continue resolute aggressive infantry action on Carso Plateau in adverse weather.

CONCILIATORY BOARDS.

To Settle Hindu & Moslem Disputes.

A Government Press Note.

DELHI, December 10.

The following Press communique has been issued:—As the outcome of the discussion in the Imperial Legislative Council on the 4th February 1914 of a Resolution moved by the Hon'ble Sir Fazlul-Huq Currimbhoy, advocating the preparation of a scheme for the formation of Conciliation Boards for the amicable adjustment of religious and social disputes, an assurance was given on behalf of the Government of India that the possibility of forming advisory boards on an optional basis would be further examined. A reference was accordingly made to Local Governments and Administrations to which replies have now been received. As was to be expected, they lay stress on the methods already followed by the District Officers in endeavouring to reconcile differences arising between the various communities. When such troubles are anticipated it is the common practice for the authorities to invoke the help of influential men on either side in arriving at a settlement. Such informal discussions are often productive of the best results. When they fail it is because animosities are too strong to admit of compromise but the value of enlisting the co-operation of the leading members of the respective sides is everywhere recognised and in fact is almost a commonplace of district administration. Against the idea of formalising these attempts at conciliation opinion is practically unanimous. Past experience records a few examples of the appointment of permanent or temporary Committees in connection with particular quarrels but the results have not been encouraging. In dealing as at present with individual disputes District officers are in a position to obtain the assistance of the persons most likely to be able to command the respect and obedience of those concerned, and the bringing of them together for a special purpose offers a better prospect of success than the session of a Standing Board, which might even tend to magnify petty differences and revive dormant claims while the board itself would not necessarily be composed of those best qualified to advise on the special circumstances at issue. In other words particular disputes are usually most easily settled by particular men. The intervention of an outside Committee carries less weight and may even be unwelcome. After a perusal of the papers the Governor-General in Council is satisfied that no radical departure from the present policy is required. The principles to be observed are well-known although the discussion in the Council and the subsequent correspondence have been of value in leading to the re-examination of the whole subject.

Ramaswamy Naidu's Great Heroism.

Admitted to I. O. M.

DELHI, December 10.

A number of admissions to the Indian Order of Merit to the first and second class are gazetted for services at Kat-al-Amara. The record of services show conspicuous gallantry which the recipients displayed on the battle. The following are two typical examples of the many.

For promotion to the first class of the order:—Subadar Ramaswami Naidu, I. O. M., 22nd Company, 3rd Sappers and Miners, for conspicuous gallantry and devotion to duty at Kat-al-Amara on the 28th September 1915 in leading and encouraging his men. When hit he refused to allow himself to be attended to and pushed on. He was killed soon afterwards. His widow (if any) is admitted to the pension of the 1st class of the order with effect from the date of his death.

For admission to the 2nd Class of the order:—Private Sowat Khan 101st Grenadiers, for conspicuous gallantry in action at Mitto Andie, East Africa. On the 15th May 1915, he was with a party of men clearing the jungle when he discovered an enemy patrol. He at once led his men against them and pursued them. Being somewhat in advance of his

comrades he was wounded. He would allow no one to attend him but insisted on their following the enemy saying "Leave me alone." Your business is to catch the enemy." On their return they found that he had bled to death. His gallant and dashing behaviour greatly inspired the men. His widow (if any) is admitted to the pension of the 2nd class of the order with effect from the date of his death.

Calcutta.

Conviction Upheld.

Newspaper Editor in Trouble: Fined Rs. 50.

CALCUTTA, December 10.

The Sessions Judge of Faridpur disposed of an appeal preferred by the Editor of the "SANJOY" a Vernacular local weekly, who was convicted by a Deputy Magistrate of defaming the Assistant Settlement Officer of Faridpur and sentenced to 3 months simple imprisonment. The accused published in his paper an anonymous letter containing defamatory statements. During the trial the accused disclosed the name of the writer and produced the manuscript bearing the writer's signature. The Judge upheld the conviction, but altered the imprisonment to a fine of Rs. 50.

To Stop Taxicab Dacoities.

CALCUTTA, December 10.

Two protected motor cars have been placed at the disposal of the Commissioner of Police to cope with taxicab dacoities. The cars, which are manned by a European Crown Sergeant and men of the 10th Middlesex patrol streets of the city, particularly the northern portion of the town. Patrolling is carried out at intervals throughout the night.

Sir Henry Cotton & Sir P. M. Mehta.

A Calcutta Public Meeting.

CALCUTTA, December 10.

This evening a crowded public meeting was held at the Town Hall to express the sorrow and the sense of loss the country has sustained by the death of Sir H. Cotton and Sir Pheroze Shah Mehta. Mr. Surendra Nath Banerjee presided. Babu Bhupendra Nath Basu proposed the only resolution of the evening. Eloquent references were made to the devoted and self-sacrificing services rendered to the country by Sir Henry Cotton and to the inestimable services rendered to the Motherland by Sir Pheroze Shah Mehta.

Bombay.

THE GREAT BOMBAY MEETING.

In Memory of Sir P. M. Mehta.

The Viceroy's Message.

BOMBAY, December 10.

A large and representative meeting of the citizens of Bombay to honour the memory of the late Sir Pheroze Shah M. Mehta and to commemorate his public services was held at the Congress pandal this evening His Excellency the Governor presiding. There was a large number of ladies of all communities present, all dressed in black, significant of the occasion. His Excellency Lord Willingdon read a message of sympathy from His Excellency the Viceroy, which made a deep impression among those assembled. The message ran as follows:—"I should like to associate myself with the people of Bombay who meet to-day to perpetuate his memory. 'Sir Pheroze Shah was a great patriot, a great citizen, a great Parsee and above all a great Indian. He has passed away from us at a time when we could ill afford to spare him. Please convey my sympathies to Lady Mehta and accept my contribution of rupees one thousand to any suitable memorial that may be decided at to-day's meeting."

The Governor has replied conveying the warm appreciation of the citizens of Bombay of the Viceroy's message and donation. His Excellency made a felicitous speech in the course of which he said that he remembered being told on his coming to Bombay that Sir Pheroze Shah would prove a serious obstacle in the way of the Government. In two years time His Excellency found him on close association to be a strong and resourceful opponent when the views differed, but a loyal and zealous supporter of the Government and a fearless critic. In private life he was a true friend and a courteous gentleman with warmer and deeper human sympathies.

Lord Willingdon continuing said that he felt to-day a personal loss at his death. In the short space of one year both Gokhale and Mehta had been taken away when the country could ill afford to lose such strenuous workers. Both were men of strong character expressing their views fearlessly not caring whether they be approved by the Government or public eye. They avoided capricious and unfair controversy and rash and unscrupulous criticism. They were great patriots who loved their country and were anxious to see India prosper on national lines under the aegis of the British Crown, eager to promote the King Emperor's message of hope and sympathy. The greatest and worthy memorial it would be if one and all were determined to follow the spirit of the departed great by exercising more spirit of sympathy towards each other's actions and aspirations showing warmer and closer co-operation aiming at the common welfare of this city and country.

The following resolution was passed:—This meeting of the citizens and inhabitants of Bombay resolves to place on record the sense of profound grief at the great loss which the country in general and this Presidency in particular have sustained by the death of the Hon'ble Sir Pheroze Shah Merwanji Mehta, who possessing rare combination of gifts of statesmanship devoted himself faithfully for 40 years to the service of the country, and by arduous labours in Civic, Provincial, and Imperial affairs won the position of courageous leader of the people and loyal and unselfish adviser of the Government setting, by his counsel and political institution, a salutary example of probity and patriotism. It was also resolved to raise a suitable memorial, and a Committee was appointed to collect subscriptions for the purpose.

Compromise Effected Between

Warring Musalman Parties.

BOMBAY, December 10.

Under H. E. the Governor's Presidency and in the presence of Sir Ali Imam and eight leading Mussalmans of Bombay a compromise between the parties of Moslems regarding the Moslem League meeting was brought about.

An Ayurvedic Doctor Allowed to Hold Office

Under Poona Municipality.

BOMBAY, December 10.

As a result of the acceptance of the Hon'ble Mr. Kamat's resolution in the Bombay Legislative Council yesterday, Kavi Raj Bhishwar Gadre, a graduate of Prabhuram Ayurvedic College, Bombay, has been allowed to hold charge of the Poona Municipal Ayurvedic Dispensary. It will be remembered that Dr. Papat Prabhuram, Principal of the Bombay Prabhuram Ayurvedic College, was recently served with notice by the Bombay Medical Council under a Section of the Medical Act.

Indian Students and Educational Facilities.

A Resolution for the Congress.

BOMBAY, December 10.

The newly started Indian Students Friends Committee, which aims at safeguarding the interests of Indian students abroad, is going to approach the Congress Reception Committee for the adoption of a resolution requesting the Secretary of State for India to use his influence towards securing equality of treatment for Indian students in respect of admission in educational institutions, and drawing the attention of the Government of India to the growing discontent caused among them by the inequality.

etary of State. As to the field of enterprise which you indicate, your suggestion will not be lost sight of if funds and opportunity offer for encouraging it on approved lines.

Finally you ask for the privilege of electing your Chairman, for an increase in the number of elective seats in the Council and for more decentralised financial control. The Government will be prepared to consider on their merits the proposals on the first two subjects, but I may remind you that early this year the Council was itself not unanimous in voting for an elected Chairman. You have been accorded, since the Decentralisation Commission reported, considerably extended financial powers, and interference is now I believe, restricted to real cases of extravagance. I must, therefore, counsel patience in this matter. It only remains, gentlemen, for me to thank you most warmly for the welcome you have been so good as to extend to Lady Pentland and myself, and to assure you that we shall carry away the most pleasing recollections of our visit to Kumbakonam.

Gentlemen of the Kumbakonam Agricultural Associations.—Yours is, I think, the first society of its kind which I have had the pleasure of meeting during my term of office in this Presidency. I welcome therefore this opportunity of making your acquaintance and of hearing some account of your activities in the cause of agriculture. You are indeed to be warmly congratulated on the success which your society has attained. Your membership multiplied more than six fold in the first year of your existence. Since then, with some vicissitudes, your numbers have been well maintained, and as you mention in your address the strength of your society is now some fifteen fold as compared with the initial number at its foundation. The Government have hitherto gladly availed themselves of your co-operation in forwarding the cause of agriculture and have repeatedly recognised in their periodical reviews the good work which you have done. I heartily congratulate you upon your success, and I trust that your example may inspire others in this district and elsewhere to form similar associations. As regards the three points which you bring specially to my notice, I observe that there already exists an agricultural farm in this district at Manganallur, and I would remind you that, however much it may be desirable to multiply such farms, financial considerations, especially at the present time, must inevitably limit their number. Bearing these considerations in mind and having regard to the claims of other areas upon the available resources of the Government, I fear that at present at any rate I can hold out no prospect of a second farm being formed by the Government in this district.

You next suggest the constitution of isolated demonstration plots. Such would no doubt be of use, but the question is whether the money which is available for agricultural experiments would not be employed to better purpose in the main experimental work at the different agricultural farms and by inducing ryots to undertake new and improved methods. In short limitation of funds appears to prohibit a system of small doles in rural Co-operative Societies for what might perhaps be crude experiments in which there is danger of the money being wasted. I need hardly say that the officers of the Agricultural Department will be ready to advise and help any society which sees its way to initiate any such experimental work. I fear Government cannot properly undertake to finance a Co-operative Dairy. To make Government advance in this manner to Co-operative Societies might fairly be regarded as establishing a somewhat undesirable principle in their management.

In conclusion let me thank you most cordially for the welcome which you have been good enough to extend to Her Excellency Lady Pentland and myself. I wish your association most heartily a prosperous and successful career.

Visits to Schools.

From here Their Excellencies visited the Town High School and native High School where they were received respectively by Rao Bahadur, T. Sankara Rao and S. Appu Sastri and conducted round the institutions. Their Excellencies then attended an evening performance of Vani Vilasa Sabha and motored back to the Sub-Collector's bungalow.

THE FINEST VETERINARY COLLEGE IN THE EAST.

Opened by His Excellency the Viceroy.

VERNACULAR THE MEDIUM OF INSTRUCTION.

LORD HARDINGE'S SPEECHES AT SEVERAL FUNCTIONS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENT.

(by Wire.)

LAHORE, December 10.

The opening ceremony of the Punjab Veterinary College was held under a beautiful "shamiana", specially erected inside the new building. Among those present were Sir Valentine Chirol, Judges of the Chief Court, Members of the Legislative Council, and high Civil and Military Officers. His Excellency the Viceroy, accompanied by the Lieutenant-Governor, arrived by motor car at the College at 11 A.M. A Guard of Honour composed of the Punjab Volunteer Rifles drawn up in the College grounds, presented arms on His Excellency's arrival, the band playing the National Anthem. After the inspection of the Guard His Excellency was conducted in procession to the dais, when the Chief Secretary, with His Excellency's permission, declared the proceedings open. The Professors of the College were introduced by Mr. Townsend, Director of Agriculture, who then presented the report to His Excellency.

The Report.

The report stated that the institution was started from beginnings in the seventies under Colonel Holland, C.I.E., who established the classes of veterinary instruction in 1882, and it developed further in 1904. The institution now was certainly the best in India and equalled by few in Europe. The buildings covered an area of 23 acres at a total outlay of Rs. 6,71,060. Further the institution has been most popular and successful, and the old students of the College were serving at the front in France and Mesopotamia.

His Excellency's Speech.

H. E. the Viceroy then made the following speech:—
YOUR HONOUR AND GENTLEMEN,—The address that has just been read has given us a most interesting account of the development of veterinary teaching in the Punjab from very small beginnings, and Colonel Holland would have been a proud man could he have lived to see this day and realise that this splendid College has been evolved from the small class for veterinary instruction that he originally started at Hampur. That class contained the nucleus or a great idea that has gradually developed and forced its way to the ample recognition we see bestowed upon it to-day. But I do not think that this result would have come about unless the successors of Colonel Holland and the Professors and Lecturers who have done such excellent work had played their own part with zeal and enthusiasm, and these qualities have been especially conspicuous in the present Principal Colonel Peace, who after five years absence on other duties returned to the College and now has the happiness to see crystallised in this building the result of many years of effort, thought and labour. I have been particularly interested to learn that the main course of studies is conducted in the vernacular, while English is the language of the post graduate course. There is more than one school of thought as to whether the medium of instruction in our higher educational institutions should be English or the vernacular, but I think few will be found to question the wisdom of the policy adopted here, for many of those who are most fitted by their home surroundings for a useful veterinary career, have neither the time nor the inclination to become versed in Western culture, and it is hardly open to question that it must be far easier for them to imbibe a knowledge of veterinary science when imparted in their own tongue than if it was complicated by the mysteries of a foreign language. On the other hand, post graduate courses necessitate the study of a wider range of literature, and there are obvious reasons for their being conducted in English. These buildings have been designed on a generous scale, and it is well that it should be so, for the demand for veterinary experience is rapidly increasing. The number of students has doubled in the past ten years, and whereas 20 years ago there were only 26 veterinary dispensaries in the old undivided province of the Punjab, there are in the present province no fewer than 121. In the same period the number of animals treated has risen from 50,000 to 400,000.

The address claims that this is the finest veterinary College in the East, and I can well believe it is true, nor is it altogether unfitting that the Punjab should take the lead in veterinary enterprise. This Province has long been famous for its breeds of cattle and horses. The *Bullocks of Hissar*, the buffaloes of Rohtak, the cows of Montgomery and the sturdy speckled cattle from Dami tract and Dera Ghazi Khan have more than a local reputation. The Sardars and Mahiks of the Punjab have always loved their horses. Perhaps that is partly the reason why more has been done in this Province than in any other for horse breeding. The horse breeding scheme in the Lower Jhelum Colony has recently been subjected to a very severe test on account of the demand for remounts due to the War and has been able to meet it with conspicuous success. Under the operation of this scheme there has now for several years past been an average of something like 1,800 foals born every year and it is believed that the limit has not yet been reached. It is hoped that in a year or two the Government will be able to rely on a steady supply of a thousand mules a year from the Lower Chenab Colony alone. Of the four Grantee camel corps at Lyallpur three have now been called up for active service. Large areas of land have been set apart on the Lower Bari Doab Canal for the encouragement of horse and mule breeding, and under the conditions of that scheme the Grantees will maintain no less than 7,000 mares for breeding purposes. We have been told that many old students of this College are at the front on active service in France and Mesopotamia, and they will there have opportunities of first hand observation of the wonderful work that is being done under the auspices

of the Blue Cross Association to alleviate the suffering of sick and wounded horses. I have no doubt that they like their brothers in the fighting forces, will play and have played their part in maintaining the high reputation of India, and I can wish this College no better fortune than that the young men who pass out of her portals may bear upon their brows the seal of enthusiasm for their profession and carry wherever they go a reputation for care and skill and tenderness for those dumb creatures, to whom mankind owed such a heavy debt of gratitude. I congratulate all who have had a share in this building to a successful completion, and not least Mr. Sullivan, whose architectural designs have so happily materialised, and I now declare this College open.

Having declared the College open, His Excellency, accompanied by the Lieutenant-Governor, was conducted round the buildings by Mr. Townsend and Colonel Peace, Principal.

King Edward Memorial College and Hospital. Opened by H. E. the Viceroy.

LAHORE, December 10.

The opening ceremony of the King Edward Memorial College and Hospital by His Excellency the Viceroy to-day was a most successful function. The arrival of His Excellency was marked with the same ceremonials as in the previous function, and His Excellency, accompanied by the Lieutenant-Governor, arrived by motor car at 12 and was received by Sir Donald Johnstone and led with usual ceremonials to the Central Hall, which was most artistically decorated by Rai Sahib Amar Nath, Secretary of the Executive Committee. The attendance was very large, all leading provincial notables, durbaris and big donors being present, their magnificent durbar dresses with the uniform of the military officers giving a picturesque aspect to the gathering. The nicely decorated balconies of the hall were reserved for ladies, who gathered in goodly number. On the right of His Excellency sat the Lieutenant-Governor, and on the left Sir Donald Johnstone. The latter then, with His Excellency's permission, declared the proceeding open and presented the members and the Honorary Secretary of the Executive Committee, the Principal, Professors, Public Works officials connected with the Memorial, and the architect of the Memorial to His Excellency.

His Excellency's Speech.

H. E. the Viceroy replied as follows:—

YOUR HONOUR LADIES AND GENTLEMEN:—Glad as I am to have the privilege of opening the first completed instalment of this splendid Memorial to one whose memory will ever live in history and be dearly treasured in the hearts of those who knew him, the occasion cannot fail to bring us sadness when we think of the great struggle which now threatens the progress of civilisation in every continent of the world. Throughout his reign King Edward strove, and strove successfully, for the maintenance of peace with honour and of amity among nations. How much he accomplished is fully known only to the few who had the privilege of sharing in his labours, but there can be no doubt that but for those efforts the position of the British Empire, both as to internal unity and as to perfect concord with her Allies, would be vastly different from what it is to-day. As Sir Donald Johnstone has said in his address, the welfare and happiness of his people were always very near to King Edward's heart, and there could have been no more suitable means of perpetuating his memory than by the provision of a Medical College and Hospital, and thus to spread the knowledge by which comfort and healing may be brought to the many who now need it.

We have heard to-day of the manner in which the scheme was initiated, and I am sure you will all agree with me that we cannot appreciate too highly the part played by Sir Louis Dane, both in the conception of the idea and in the raising of the necessary funds. His intimate knowledge of the people and his ready eloquence brought home to the imagination of the Punjab, as nothing else could have done, both the grandeur of the Memorial and the nobility of the character of him to whose memory the College and Hospital were to be dedicated. The work so favourably begun and so generously supported both by ruling chiefs and by the wealthy as well as by the peasant classes throughout the Province according to their means has been carried on with the most praiseworthy energy and ability by those who have had but little leisure from their ordinary avocations for honorary work of this kind. There are many names which I would like to mention in this connection, but I feel that special reference should be made to the labours of Sir Arthur Reid, Sir Alfred Kensington and Sir Donald Johnstone, who have filled in succession the position of President of the Memorial Fund, and to those of Mr. Montague Butler, Rai Bahadur Mohan Lal, and Shaik Mahomed Ali Khan, who did much arduous and valuable work as Honorary Secretaries. Much still remains to be done before the final stone of this great Memorial is set in place, and its completion may perhaps be delayed beyond the normal time by the necessity for economy which this great war imposes upon us at the present time. But these gentlemen, who have laboured so unselfishly, have the satisfaction of seeing a portion already finished and the remainder on the way to completion.

The nature of the Memorial has been fully described in the very interesting address which the President has just delivered. So I will not weary you with further details, but I should like to refer to the use to which some portion of it has already been put. When the War began the Punjab Government set aside 50 beds for wounded soldiers in the Mayo Hospital, which is to be incorporated in the Memorial Hospital,

These are not generally occupied in full, but we may hope that something has already been done in memory of King Edward to alleviate the sufferings of our gallant Indian soldiers who have been wounded in an Imperial cause. When this great struggle ends, as we all pray that it may shortly, we shall emerge with greater knowledge regarding many things. Perhaps the most valuable, and we may hope the most considerable, advance of knowledge will have been made in the science of medicine, sanitation and the prevention and alleviation of human suffering by human means. To spread this knowledge in India is a work worthy of your highest endeavours, and the institution in which you who will direct the teaching may well draw inspiration from the bright examples of your predecessors. Some, who laboured for years as members of the staff and did much to bring the Lahore Medical College to its present high efficiency, have now passed on to eminent and responsible positions in England. One at least has left his well earned rest to help his country in her need and to take up again his old duties in this College. Their tradition of unselfish labour will, I know, be faithfully preserved in the greater college which is now coming into existence under the able guidance of Colonel Southerton, who has been connected with the College for nearly 20 years and has given invaluable help in working out the details of the present scheme. To those who will be students in this College I will only say that their lives will be spent in the finest work that man can do, the bringing of comfort and healing to your sick and afflicted fellowmen. I know that they will strive to do it worthily, and I pray that God may give them strength to employ to the best advantage the knowledge which they will gain within these walls.

His Excellency then declared the Memorial open, and the procession reformed to conduct His Excellency to his motor car, and the whole function was successfully brought to an end.

The Governor at Kumbakonam. Reply to the Municipal Address.

KUMBakonam, December 10.

His Excellency, in making a joint reply, said:—
GENTLEMEN OF THE KUMBakonam MUNICIPALITY,—Before dealing with the topics raised in your address I must, with your leave, express to you the pleasure which it gives to Her Excellency and to myself to visit your town, which, if I am not misinformed, as an important religious and educational centre, has long been prominent for its enlightenment even in this progressive and enlightened district of Tanjore. I have also in the name of the subscribers to the Madras War Fund to thank you for the generous aid which you have accorded to the Hospital Ship "Madras." We may rejoice to think of the services she has now rendered to more than five thousand of our Indian and European fellow subjects whose sufferings she has alleviated, and who have in many cases been restored by her means to health and strength.

The first question advanced in your address is the method of financing the acquisition of land for sanitary lanes required in connection with your drainage scheme. It will be satisfactory to you to learn that the Government have decided to reconsider their order of the 23rd July last in the sense which you desire and to permit you to provide for the repayment of the loan from the proceeds of the water and drainage tax fund or from general funds or both. It will probably be necessary to raise the rates on buildings and lands in order to secure the service of the loan. I have learned with much satisfaction of the success of the sub-artesian water supply in the town. Your application for a loan of Rs. 11,200 for a second bore hole has been published, and will, I trust, be sanctioned in due course. Your request for a grant of Rs. 16,000 has been noted for consideration when funds are available. The question of improving the Mahamaham Tank must, I am advised, await the result of the measures taken to augment the water supply.

I shall have great pleasure in complying with your request to open the new Brahmin ward in your hospital, and I appreciate your commendable anxiety to improve that institution still further by adding quarters for the House Surgeon, Laundries, cholera sheds and the like. Your request for an officer of the grade of Civil Surgeon cannot, I fear, be granted at present, for two reasons. First, that his pay will under the rules fall on provincial funds, and under present circumstances there is little chance that Provincial revenues will be in a position to assume additional liabilities. Second, because so long at any rate as the war lasts the demands elsewhere on the personnel of the Medical Department render it impossible to comply with your request.

You next ask for a reconsideration of the Government's refusal to make a contribution in aid of a new dispensary for women and children. While I sympathise with your desire to afford more extended medical facilities in this direction and appreciate highly the public spirit of those who have come forward with offers of pecuniary assistance, I fear that the financial considerations already referred to will render it difficult to Government to accede to your wishes. I shall have an opportunity of discussing the matter further with a deputation of your citizens before I leave Kumbakonam, and I will only here remind you that the town already possesses some provision for medical relief to women, and that many other towns which have no such provision must have a prior claim on such funds as Government may be in a position to allot for this object.

The need for a second Cauvery bridge has, as you know, been recognised by the Government, and plans and estimates are now under preparation. A provincial grant will no doubt be necessary, but I fear that the allotment of funds for the undertaking which, though desirable, is not, I believe, of the most pressing character, must be deferred until more favourable times.

The question of opening additional girls schools when it comes before Government will receive our careful consideration, and if funds are available I trust it may be possible to meet your wishes. I would, however, ask you to consider whether it may not be possible to develop further existing schools before opening new ones.

The Government have so far received no memorial on the subject of promoting industries among the artisans of Kumbakonam. The subject, however, has been recently raised in an address presented to me at Tanjore, and I must refer you to my remarks in that connection. I will only here observe that the starting of a Government metal working factory, such as your desiderata goes somewhat beyond the instructions laid down on the subject by the orders of the Secy-

CONTINUED ON PAGE No. 12

గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారు కోర్టులో
వి. పి. 2/14 లో యిన్వెంటులు
చేసే కనకరత్నంగారి తాలూకు స్థిరాస్తి
పట్టిక వేలం

గుంటూరులో 15-12-15 తేదీ మొ. ఆరంభము.
గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారు కోర్టులో
స్థిరాస్తి వేలం.
గుంటూరు జిల్లా కోర్టుఫయలు యిన్వెంటులు
2-14 నెంబరు.

యా నెంబరు యిన్వెంటులు పిటివనరులయినచేత
కనకరత్నం తాలూకు యిన్వెంటు కనకరత్నం పెద్దయ్యలదాఖ
లా స్థిరాస్తి 960 గెలలకు డిసెంబరు నెల 11-వ తేదీ
మధ్యాహ్నం 12 గంటల లగాయతు సాయంత్రము 5 గంటల
వరకు వేలం వరియ్యరవయ్యలకు పరిమితము ఆశీకాలము
కు గుంటూరు రాజధానిపురం అగ్రహారములో నుండు
దూదినాపల్లిగోటకు పెద్దయ్యలకు మార్పాడిగా కొమా
డు గారి యింటివద్ద పట్టికగా యిన్వెంటువరులైన వేలం
వేయవలయును.

వేలం నిబంధనలు.

- 1 అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారుగారి నెడల పెట్టదలచిన
పాట మొత్తములో 1/4 వంతు భరణము ముందుగానే చెల్లించ
వలయును.
- 2 ముందుగా భరణము పెట్టమని కోరుట లేక మానట
అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారు యిష్టమున నున్నది.
- 3 అభిమానితాదారి పేర వేలంకొట్టి వెయ్యడమగును
గాని అట్లుకొట్టిచేయక నిలిపివేయుట పథికారము అఫీషియల్
రిజిస్ట్రారుకు తమయందే వుంచుకొన్నాడు.
- 4 పాటకొట్టిచేయకపురము భరణము చెల్లించని
వాడు పాట కొట్టిచేసివేలంపే పాటమొత్తములో 1/4 వంతు
భరణమును చెల్లించవలయును.
- 5 అట్లు భరణము చెల్లించనియెడల సదరు ఆస్తినిరిగి
వేలంవేయటంలో నష్టమువచ్చునెడల సదరు నష్టముపాటపాడి
భరణము చెల్లించక తప్పియినవాడు యిచ్చుకొనుటకు బద్ధు
లగుదుడు.
- 6 వేలంపాటకొట్టిచేసి 15 రోజులలో గా తక్కిన పా
టమొత్తమును పాటదారులు మాత్రమే చెల్లించవలెను.
- 7 అట్లు చెల్లించనియెడల మొదటి భరణము పంక
మును పాటదారునిహక్కు కలిగియుండునట్లు తిరిగి వేలంవే
యడములో రిజిస్ట్రారుకు జవాబుదాడవలెను.
- 8 ఏప్రిల్ 7, 1915 లో వదాహించిన ప్రకారము తిరిగి
వేలము చేసినప్పుడు ఎక్కువపాటలవచ్చునని అట్టియెక్కువ
మొత్తమునందు మొదటిపాటదారునికి హక్కు ఉండదు.
- 9 ఏకారణములేకయినను పాటపాడినరోజున వేలం
కొట్టివేయబడక, నకునటిరోజుకు నిలిచివుండినయెడల మొ
దటిరోజు అభిమానితాదారిచే చెందవలెను మొదటిపాట
దారుడుగా నెంచబడును.
- 10 పాటపెట్టినవారు కొట్టిచేయనప్పుడు తమకు
వెట్టినమొత్తముకు కొనుటకు బద్ధులయియుం
డుదురని తమకు పాటతో అగత్యంతదని చెప్పుటకు అవకాశ
ముండదు.
- 11 పాట పాడినవారు వేలంకోజులు గడిచినప్పటికీ
పాటదారుని స్వంతభక్తులవలన వేలంకొట్టికెట్లు యివ్వవలెను.
- 12 స్థానికభక్తుల భక్తిగలయెడల పాటదారుడు
దివాణియు లేనేవరకు క్రయం కట్టికెట్లు యివ్వవలెను.
- 13 వేలంపాడిన వేలంకోజులలోగా తిరిగివేలం ము
న్నట్లు అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారుకి నోచునెడల సదరు వేలం
రద్దువుచుటకు అధికారము గలదు.
- 14 యిన్వెంటు నియమములను కచ్చితముగా మాను
చుకొని, కంటేటి వారణయ్యగారికి తాకట్టు పెట్టబడి
యెచ్చున, వారు నష్టమిచ్చినందున చేత సదరు తాకట్టు
జవాబుదారి వేలంకో కోర్టువారికి ఉండదు.

స్థిరాస్తి నిబంధనలు.

1. గుంటూరు జిల్లా గుంటూరు గ్రామములోని మ్యూనిసి
పాల 4/1182 నెంబరులయిల్లు అవరణస్థలమునదికి హద్దులు:-
తూర్పు మ్యూనిసిపాలిటీలోని దక్షిణము పిటివనరు
తాలూకు గోడయన్న అలపాటి రాజయ్యగోడయన్న

తూర్పు అలపాటి రాజయ్యగోడ దక్షిణం ఉప్పలూరి అది
లక్ష్మిగోడ పడమర బొత్తాడి కొటప్పస్థలమున్న పిటివ
నరు తాలూకుగోడ దక్షిణము డిటో పడమర బొత్తాడికొట
ప్పగోడయన్న దక్షిణము డిటో పడమర స్థలమున్న బొత్తాడి
కొటప్పగోడయన్న ఉత్తరము పిటివనరుగోడ పడమర పిటివ
నరుగోడ; పులివీర వీరయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు
గోడ తూర్పు పిటివనరుగోడ పులివీరనరుగోడ తూర్పు
డిటో పులివీర తూర్పు డిటో పులివీరనరుగోడ సర్కారు
పాట రు 3000 లు.

(2) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపాల 4/882వ
యింటికి ఆచార్య పున్నటువంటిని ప్రస్తుతము ఆర్.పి. గిల్
యన్ క్రెస్ట్, అఫీషియల్ మ్యూనిసిపాల 4/827, 828,
829, 830, 831 రు ౫౦ నెంబరులయిల్లు కొట్టుస్థలముకు హ
ద్దులు:-

తూర్పు మ్యూనిసిపాలిటీలోని దక్షిణం మ్యూనిసిపాలిటీలోని
పడమర అలపాటి రాజయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
పుత్తరము పిటివనరుగోడ సర్కారుపాట రు 15,000లు.

(3) డిటో గ్రామములోని మ్యూనిసిపాల 4/845,
846, 847, 848, 849, రు కొట్టుయిల్లు అవరణస్థలముకు హద్దులు

తూర్పు తేనువాగమ్మగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
పులివీర తూర్పు పిటివనరుగోడయన్న పేతురం స్థల
మున్న దక్షిణం పిటివనరుగోడ పడమర పిటివన
రుగోడ తూర్పు డిటో పడమర బొత్తాడి పాటయినదక్షి
ణం డిటో పులివీర దక్షిణం పిటివనరు దర్వాజ లేక వాకి
లి పడమర పేతురం మొహిడికొగారి గోడయన్న దక్షిణం డిటో
పడమర పేతురం మొహిడికొగారి స్థలమున్న పిటివనరుగోడ
దక్షిణం పిటివనరు తాలూకు కొట్టుగోడ పడమర కొంధూరి
బ్రహ్మయ్యగారి స్థలమున్న పిటివనరు కొట్టుగోడయన్న
పులివీరనరుగోడ సర్కారుపాట రు 9000.

4 డిటో గ్రామములోని కల్లంకెట్టి వీరన్న వాయడి
యింటికి యెదురుగాయన్న మ్యూనిసిపాల 4/489వ నెంబరు
యిల్లు స్థలం హద్దులు.

తూర్పు చనక్కయల క్రిష్ణయ్యస్థలం దక్షిణం మ్యూనిసి
పాలగోడ, పడమర పిటివనరుకున్న చనక్కయల బల
రామస్వామి వాయడుగారికి ఉమ్మడిగోడ ఉమ్మడి చనక్క
యల క్రిష్ణయ్యస్థలము సర్కారుపాట రు 2000 లు.

5. డిటో గ్రామములో హత్తుకుకొట్టు వాయడున్న
మ్యూనిసిపాల 4-517 రు నెంబరుకొట్టు స్థలం హద్దులు.

తూర్పు గుంటూరు సుబ్బయ్యస్థలమున్న, పిటివనరు
తాలూకు గోడయన్న, దక్షిణము పిటివనరు తాలూకున్న గుం
టూరు మల్లిఖార్జునడిగిల్లి వుమ్మడిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపాల
గోడ, పులివీరనరుకున్న గుంటూరు పున్నమ్మకున్న వుమ్మడి
గోడ, సర్కారుపాట రు 2000 లు

6. డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో తూర్పు
క్రేజీలో చందోలు శేషయ్య తావునకొన్న మ్యూనిసిపల్ నెం
4/1108 రు నెంబరుకొట్టు స్థలం హద్దులు.

తూర్పు పిటివనరు తాలూకు కొట్టుగోడ, దక్షిణము
పిటివనరుకున్న సావగరు హనుయాయ పెద్దయన్న వుమ్మ
డిగోడ, పడమర మ్యూనిసిపల్ గోడ, పులివీరనరుకున్న
రాగం లింగయ్యకున్న వుమ్మడిగోడ, రు 2000 లు సర్కా
రు పాట.

7 డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో వాయ
డు రామయ్య లక్ష్మీవారాయణ తావునకొన్న మ్యూనిసిపాల
నెం 4/1186 రు నెంబరుకొట్టు స్థలముకు హద్దులు

తూర్పు మ్యూనిసిపాల గోడ, దక్షిణం పిటివనరు
తాలూకు కొట్టుగోడ, పడమర మ్యూనిసిపాలగోడ, పుత్తరము
పిటివనరుకున్న కనుమరపూడి వుమ్మడిగోడ, పడమర
రు 2000లు సర్కారుపాట.

8 డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో తూ
ర్పుక్రేజీలో పోలీసు స్టేషనుకు తూర్పుగాయన్న మ్యూనిసిపాల
నెం 4/1185వ నెంబరుకొట్టుస్థలం హద్దులు

తూర్పు మ్యూనిసిపాలగోడ, దక్షిణం పిటివనరుకున్న
కేతరాజు కన్నాధం పంతులుగారికిన్న వుమ్మడిగోడ, పడమ
ర మ్యూనిసిపాలగోడ, పులివీరనరు తాలూకు కొట్టుగోడ.
రు 2000లు సర్కారుపాట

9. డిటో గ్రామములో యేలూరు బజారులో వాయ
డు రామయ్య లక్ష్మీవారాయణ తావునకొన్న మ్యూనిసిపాల
నెం ౪-౧౧౦౪ రు నెంబరుకొట్టు అవరణస్థలముకు హద్దులు.

తూర్పు మ్యూనిసిపాలగోడ, దక్షిణం పిటివనరుకున్న
కనుమరపూడి వుమ్మడిగోడ, పడమర మ్యూనిసి
పాలగోడ, పులివీరనరుకున్న వాయడు లక్ష్మీవారాయణకు
న్న ఉమ్మడిగోడ, రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

౧౦. డిటో గ్రామములో రావపూడి శేషయ్యభార్య
కల్ల విక్రయమునుపొందిన మ్యూనిసిపాల నెం ౪-333 రు నెం
బరుకొట్టు అవరణస్థలముకు హద్దులు.

తూర్పు మ్యూనిసిపాలగోడ, దక్షిణం పిటివనరు తాలూ
కుస్థలము, పడమర డిటో, దక్షిణం డిటో, పడమర డిటో, తూ
ర్పు డిటో, పడమర పిటివనరు తాలూకుగోడ పుత్తరముడి
సుబ్బారాయడు గోడయన్న, తూర్పుడిటో పుత్తరముడి
సుబ్బారాయడి స్థలమున్న పిటివనరు గోడకువాయడు
రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట

11 డిటో గ్రామములో గుంటూరు చిన్న సుబ్రహ్మణ్యం
కన్నారావల్ల విక్రయం పొందిన మ్యూనిసిపాల నెం ౪౫౫౬ రు
కొట్టుకు వెతుకపక్కపున్న పంచపాళికొట్టుస్థలము రు 500-0-0
సర్కారుపాట.

12 డిటో గ్రామములో మ్యూనిసిపాల నెం ౪౧౧౫3 రు
నెంబరుకొట్టుస్థలము హద్దులు.

పులివీరనరుగోడ, తూర్పు సోమ సుబ్బారా
యడి కొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడయన్న, దక్షిణం క్రాంత
మాను రత్నం స్థలమున్న పిటివనరు గోడయన్న, పడమర
చావరాల మూలయ్యకొట్టుస్థలమున్న పిటివనరు గోడ,
రు ౨౦౦౦ లు సర్కారుపాట.

13 కృష్ణా జిల్లా మచిలీపట్నం రెవెన్యూ వారి యిలాకా
బందరు గొడుగు వేలంపున్న టువంటిని తమిళ రాజయ్య
గారివల్ల మేము క్రయముపొంది గలవంటిని 571 నెంబరు.
శేరిమెరక తోటతోపులో తూర్పుభాగమున వున్న స్థలముకు
హద్దులు. తూర్పురావబీధి, పడమర పులివీరనరు తమిళ
రామయ్యగారి తాలూకు తోటస్థలము, యాహర్లయ్యగారి
మయిర 20 గజముల స్థలము, యందులోవున్న తాటిచెట్లు కన్న
రా వృక్షములున్న రు 20 లు సర్కారుపాట.

గుంటూరు) వి. జి. కె. అయ్యంగారు
1-12-15) గుంటూరు జిల్లా అఫీషియల్ రిజిస్ట్రారు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమించజేయు

ఆటో దిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. అలౌకిక
సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము బొత్తుగాలేదు. వేతిగుడ్డలలోగాని చొక్కా
నైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనకవలె మధ్యలోనుండు యెంత సుఖయైన
వాసనను అనభవించ వచ్చునో అంత అమృతమింతును. ఇతర వాసనలు యేవేనియైనా యీ
ఆటో దిల్ బహారు యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకరుడికి ప్రాసంగికము.

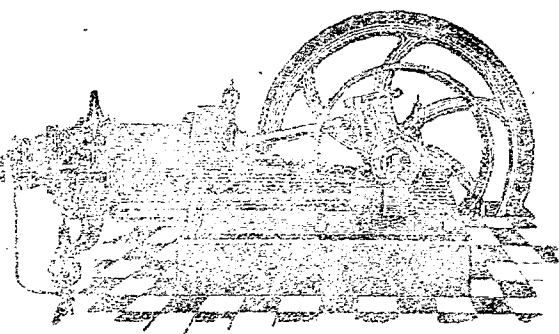
- పెం 1/2 గ్రాము 1-కిరూ. 0.8-0
- ,, 1 గ్రాము 1-కి ,, 0.12-0 వి.సి. చార్జి రూ. 0.4-0 ప్రత్యేకము.
- ,, 1/2 అవున్సు 1-కి ,, 2.0-0

ట్రాన్స్మిల్లహార్ సుగంధకాగ్న ఒకటికి వెల 0-1-0.

విడిచినవాసనలను ట్రాన్స్మిల్లహారు చేతును తీసికొని తీయవలెను. ఈ సుగంధ ద్రవ్యము ప్రతి వచనమునకు
గొప్ప గొప్ప చేరుగల దుకాణములలో వారకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ పేజెంట్లు
సోల్ పేజెంట్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 153 జామూనునీసు, బొంబాయి.
మద్రాసు ఏజెంట్ :- శ్రీమతా పురుషోత్తమమ్మ, నెం 29, వై.నాబార్ గోడ, పూలగడిసనూరు, మద్రాసు.

రాబుసన్ సెమిడి సెల్ కూడాలులు (కిరసనాయిలు) యింజనులు.

కి మొదలు 60 గుట్టుములవరకు వలకు స్పేరు సామానులు సహా స్టాక్కులో ఉంచబడును. గుంటూరు, రాజమండ్రి, పితాపురము, తణుకు, శాఖపట్టణము, పాలకొల్లు, భీమవరం, కుంభకోణం, తంజావూరు, బళ్లారి, రామన్నాడు, కారికాళు, నాగపట్టణము, కోయంబత్తూరు, చెంగల్పట్టు, వగైరా పట్టణములలో, మాయింజనులు తృప్తికరముగను అతి సులభముగను పనిచేయుచున్నవి.

డేపీవాక్కును స్త్రీము యింజనులు, గ్యాసుయింజనులు, బోయిలర్లు పెంట్రీఫ్యూగలు (వత్తుల) సిల్లకంపులు, డాంకి పంపులు, చెత్తితో మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు, యేలాటి కర్రనైనను గ్యాసుయింజను వగైరాల కు మోగించు బొగ్గుగామాచ్చు, రిటార్టరును, బియ్యముచేయు హద్దుల పేలర్లు బెల్లింగులు, సాప్టింగులు, ఫ్యాక్టరీలకు కావలసిన అనేక విధములైన సామానులుమావద్ద రివిగాను, సరస్వత సెలెక్టును దొరకును. తప్పిలు తెలిసికొనువాడు దయచేసి మాకు వ్రాయును.

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీ కంపెనీ,

(బాంబేఫీసులు:— తేజవాడ, తంజావూరు.) ఇంజనీయర్లు మెషనరీ వర్తకులు, మద్రాసు

సిమిల్ (REGD)

హేర్ ఆయిల్

సింలా హేర్ ఆయిల్ వెంట్రుకులను వృద్ధి చేయును. శరసిన వెంట్రుకులను, ఎత్తుని వెంట్రుకులను నలుపుచేయును. రాలు వెంట్రుకులను ఆపును. మేడనుకు చల్లగానుంచును. ఇది బహుళవిధమున సువాసనలతో కూడియున్నది. దీనిని ఉపయోగించువారలకు పూచిన పుష్పములతోటయం దున్నట్లుండును.

౧౯౧౩ నం. మైసూరునందుంచబడిన ఎగ్జిబిషన్లందు దాని జరిమళమునకు ఒక ముద్రపతకము నిచ్చిరి. మతియు భారవాడయందుంచబడిన ప్రదర్శనమునకు బొంబాయి కవర్నరు సాహెబు హిజు ఎక్సలెన్సీ లాన్లు వెల్లింగ్డన్. జి. సి. వి. ఇ. గారు ఒక యోగ్యతాపత్రక నిచ్చిరి. ధరలు. బుడ్డి ౧కి రూ. ౧-౦-౦, ౩కి ౨-౦-౦. తపాలాకర్చులు ప్రత్యేకము. పోస్టవీజులు:— కాకు అండు కో, సి. పి. టాంకు చంద్రబాగు, పి. బి. నెం. 4, బొంబాయి

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులాలి కెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించిపబడినవి. దీనియందు ౩1 వ తేది లోపుగ నొకసారిగ నాలుగు రూపముల విజయముల మామందుల గొనువారలకు క్యాలండరు ఉచితముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డబ్బితో 1-కి రూ. 5-4-0

తామర తైలము

పండ్ల పాడి

మోహినీ తైలము

డబ్బి 1-కి 0-4-0.

డబ్బి 1-కి 0-2-0.

సిసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డి పో,

103 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు.

కా యధములను క్యాలండరుల కొద్దిపత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాకాభంగము గలుగును.

వనోషధి సారసపరిలా

ఇది శనామనందులుట సెత్తురుగడ్డలను సురియ నకల చర్మకొగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు పిశనపట్టు, రక్తవికారములనుగలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. వాడితంతువులకు ప్రస్థినిగలిగించును. సెత్తురు కుడిపత్రము వృద్ధి జేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

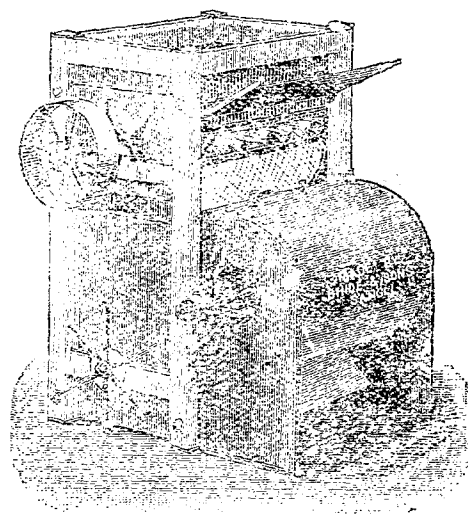
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.

కుంభకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగులకు మందు) నాగశ్రీతైలము పైపూతకు మందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవునుండు 5-0-0.

(ప్రాప్తి)టరు:- పి. డి. సావంత్, గకర, చననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

Bhide & Sons Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved Ground Nut Decorticator or opener.

వేరు శనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగకాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మించబడినది. లోపల పప్పుడు పగుల గొట్టుటకు కుభ్రముగా ఒలుచును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానలందున్న భాగముల ప్రక్క స్థిరపడినది.

మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయించును.

బై డె అండు సన్ను, సాంగ్లి- బొంబాయి.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మాకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుతమునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. మారచేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభనష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధనలములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు నూ యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

కెద్ద చక్కని సీమ అద్దము 6 0 0
సీమ అద్దము 5 9 0
సామాన్య అద్దము 2 9 0

ఈ త్రికాలము ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆనాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజ్

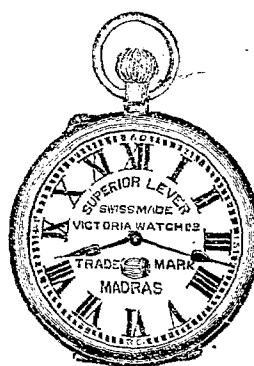
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.

Via Anand Kaira District

రిజిస్టరుచేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది ప్రతం యవ్వలము.

ఈగడియారము చాలాకాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకం పెరిగిగాను గెట్టితరమైన సామానంతో చేయబడినది. దీనిలో మాకం వెనిపేరున్న సీసాయి మార్కు చేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కం వెనిలో దొరకుదు. ఇది సరియైన కాలముమాపునదియు నిండా

నుండరముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగండియు. మాకం వెని వేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకం వెని పేరుచేసి తట్కుకధరకు అమ్ముచున్నాము. మునుపటి వెల రూ. 8-8-0. ఇప్పుటివెల గొలుసుతోచేసి 11, 8-0-0. వికొరియా వాచ్ కంపెనీ, సాకారుపేట, నుదరాను.

చినోదకరమైన తెలుగునవలలు

లీలా లేక నుకేంద్రనగరమణి:— ఇంక శ్రీల
మనోధర్మము చావల్యాదిగణంబులు వర్ణించబడినవి. 1-0-0
యశోధర:— ఇంద్రాకయంతరి తనమగనివైంఠ
శ్రేమత్తెడరాని పాట్లుపడి యున్న కిస్తికిదెప్పును. 0-12-0
సానోరము:— మగడు పేటకొని రాక్షసునొద్ద జన్మ
కొన తన పాతకర్మముచే పడిపించుట. 0-10-0
జగదేకరంధ్ర:— అన్నకై పడరాని పాట్లుబడి
యున్న కిస్తికిదెప్పు సామగ్గ్యలేకథ 0-10-0
సహనోదరవాంఛ:— తిమ్మకట బుద్ధి లేక
కలహించింప అన్న నోర్యలయననుటను బోధించును. 0-4-0
అత్తలరాధుట:— కోర్కెని కోడంద్రవ్రలాపం 0-2-0
మిత్రద్రోహము:— శ్రీచంద్రోహమున నశించినచరిత్ర 0-8-0
సహదేవశాస్త్రము (గొడ్డలికిప్ప) తాత్పర్య సహితము అ 2
విశాఖాండ యుద్ధచరిత్రము (మొదటి భాగము). 0-8-0
చిరుశామా- నా మనుస్వామి మొదలియార్.
6, కంకటేశ పే శ్రీశిధి, మదరాసు.

ప్రకటన.

కృష్ణ మోటారు వ్యాను కంపెనీవారు ఏలూరు చింతల
పూడి రోడ్డుమీదను ప్రయాణికుల ఉపయోగముకొరకు రోడ్డు
రబ్బరువునున్న వెడ్డె మోటారుకార్లను ఈ నెలలో పడిపించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్నములో ఈ
మధ్య కురిసిన అపమితపు భర్తములకు కార్లకు నేయు రంగులు
అరకను నూర్చి పూర్తి పనులు పూర్తి కావడమున మొదటి
ఎర్నాటులోకికొన్న కనములను పని ప్రారంభించుటను ఆధ్వర్యం
తరము కలిగి విశ్వము ఏలూరుకు బంపించుటకు నీటి కలిగి
నది. కాదు. ఇట్టి స్థితిలో ఆ రోడ్డు ప్రక్కను నుండే
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటాగేటు
కంట్రాక్టరు మోటారువ్యాను వడదడముకల్ల తనకు వస్తును వస్తుకి
దని కివల్ దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారిం
నోటిను ఇచ్చిపట్టున్న అంబుజలను మాకు లయినప్పటి ఇవ్వ
కుండా అగిపోయినట్లున్నా సదరు టోటాగేటు కంట్రాక్టరుకు
అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ ముసము
వాడుక చేయవచ్చుట్లున్నా వింటున్నాము. ఘోరకహించిన
బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములొకట
ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అధ్యంతరములు వకకల్ల ముందు
కరు చేయు మంచి పనులను కలుగజేరవు.

మహామహోపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ
కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు
కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రిక్రింది విలాస
మునకు వ్రాసికొనవలెను.
1 విశ్వేశ్వరీయము 2-0-0
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము 0-12-0
3 సింహాచల యాత్ర 0-10-0
4 నోదావరి వర్ణనము 0-10-0
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము 0-10-0
6 పరకాసురవిజయ వ్యాయోగము 0-10-0
కొక్కొండ కుమారనరసింహం,
(261) రాజమహేంద్రవరము.

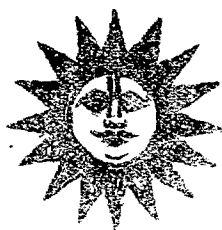
శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ప్రణేత్రము.

వినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి
ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలుగల గ్రంథము— కల పుస్త
కము 1 కి, తపాలా కులీ సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తక
ములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము.
పుస్తకముల దొరకెను స్థలము.
శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ,
శ్రీరామవిలాసము, రాజమండ్రి

“శబ్దకౌముది”

అను సకారాది ఆంధ్రీనినుంటువు. ఇది జేబులో ఇముడ
గలది. ఇట్టిది నే తెక్కడనులేదు. కావున అపూర్వమైనది.
కల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. ప్రతి ౧ కి కల రు. ౧.
తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వ్రాయుడు.
యన్. వి. రంగాచార్యులు,
88, వడదాను త్రిపురన్ వీధి, చెన్నపురి.

కుంకుమపువ్వు

వ్యర్థమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
హిమ గమనింపును. కరస్పాండ్లను మొదలగువని
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

ప్రపంచచరిత్ర

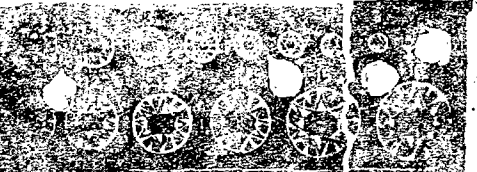
మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:— గా. హరినర్సయ్య త్రమరావు. ఎం. ఏ.
శ్రీలింగులభయము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
చెప్పును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి లోకములోను
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాడగతి ఆగుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపును
వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(17) 145, కాంపిధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేవయ
ముల నెట్టి పరిణామముల పొందినది? మనుజులస్థితి మొదట
నెట్లుండే? కలభేదములేకలిగి ధర్మము తెప్పడెట్లు మార్పు
నొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
పరశురామచరిత్రము, సకరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే
ప్రపంచ స్థితిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచి
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రీలింగుల
గులభయము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి నిండు కాగితకొ
లెండుకేయించబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అత్యు
త్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ తేటి. వలయువారి చిరుశామాట
వ్రాయవచ్చును.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, ముద్రినిపల్ హైస్కూలు, కడప

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

మరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు
తంలి విలాసము:— “ఉమ్మడియార్”
ఇందుక్రింద కనుపరచుకట్టి ఇతిరమైనట్టిన్ని
బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిటేషన్ కేంపు
లున్న వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్న
బేడకానులు అణకానులున్న బంగారపు నగలు
న్న పైరాళ్లుగల నగలున్న, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము. (183)

శ్రీవార్తాకి రామాయణము

ఆంధ్రీవచనము
ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయింపబడినవి.
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటకల్ల శ్రీమములోనే వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలయును.
వాల, అయోధ్యాకాండములు గింపానుల కాగితములు
కాలికొలెండు గిల్లుపేద ౧ సంపుటం రగిపటములు 3-౦-౦
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గింపానుల
కాగితము కాలికొలెండు ౧ సంపుటం రగిపటములు ౪-౦-౦
యుద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦
లైబ్రరీయేషన్, గింపానుల కాగితమునైన మంచి
అచ్చు పేలిన కాలికొలెండు వాల, అయోధ్యా
కాండములు చేరి ౧ సంపుటము గింపానుల
డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాం|| చేరి ౧సం|| గింపానుల
డిటో యుద్ధకాండము మూడుభా|| చేరి ౧ సంపుట ౪-౦-౦
శ్రీరామకావ్యము 0-౧-౦
(235) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
అనంద ముద్రాలయోధి కారులు మదరాసు.
సర్వలోక కుతూరము.
ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలజేద భేదములు
లేక ఆఖరికప్పుడు శ్రీపురుష లింగపురుష సేవించిన
ఎవ్వడును నిరోగులగు నుండగలరు.
మననమంజరి మాత్రము.
40 x ౧ డబ్బికాయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీజాబజార్ రోడు మద్రాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు.

యిది మంచి కస్తూరిచేర్చి చేయబడినది. సువాసన
గలదు. అజీర్ణము, వాయువు, క్షయము, నశిపాతము, దగ్గు,
జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మా|| సీసా 1-కి ద 0-4-0 (దబ్బికాయ 2-8-0.)
అయ్యుర్యేదసమాజ్, బొంబాయి, గుంటూరుజిల్లా.

మోటారు బండ్లు

మోటారుబండ్లు నడుపుటమన, వాటిని బాగుచేయ
గలగని తరీకీయందు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేయేభాగములు యేయేపనులుచేయునో అవి చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యామంశముల
నెల్ల అభ్యాసపురస్కరముగా ఈపాతకాలలో, యూరోపియన్
దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మానములలో నేర్పించి
గవర్న మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును.
యంజిలకు ధీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు జనరల్ నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును.
రాదలచినవిద్యార్థులు దీనింబరు నెల 31 లేదా లోపల 10రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా సంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరనచో ననవించుటకు తా
విసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశోద
విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
తేజును గోర ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును ఆవశ్యముగా జనర
వలయును. ఈపుస్తకమునకు తెలియ. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్ర ముఃశంకర్ గోవింద్,
తంకనిగ్రహ బొంబాయియము, 157 బ్రాడ్వే,
96 మాంటుకోడు, మదరాసు.

మన శత్రువులు.

ఇండు పొగచుట్ట, సిగరెట్టు, కల్లు, సారాయము,
కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను
గూర్చి వ్రాయబడినది. బాలరకు బోధించుటకు వీలగునట్లు
32 పాఠములుగా విభజింపబడినది. 0-5-0

ఆకాశవిమానములు.

వీనిని గుఱించి యుడియ కెవరును తెలుగులో వ్రాసి
యందలేదు. ఈ గ్రంథమందు విమానముల నిర్మాణము,
అవి అకస్మాత్ సంచరించువిధము, వీనిలోని భేదములు చక్కగా
వివరింపబడినవి. విమానములపటములు చాలకలవు. కల 0-8-0
చాలవర్తి రామమూర్తిగారు,
టీచరు-మనకాలేటి, గుంటూరు.